

Heltai Jenő: Karácsony (részlet)

A szeretet nagy ünnepén,
Amikor minden csupa fény,
Amikor minden csupa pompa
És csillogó a karácsonyfa,
Mikor az angyal szárnya lebben
És békesség van szívekben,
Nagynak, kicsinynek gyönyörül,
Amikor gazdag és szegény örül,

A szeretet nagy ünnepén,
Mikor kiújul a remény,
Amikor testvér minden ember
És egy a másnak könnyes szemmel
Bocsátja meg sok vétkeit,
A dús a kolduson segít,
Mikor fehérén száll a béke árnya
Minden kunyhóra, minden palotára,

A szeretet nagy ünnepén,
Amikor annyi költemény
Hirdeti ékes mondatokban,
Hogy végre ismét karácsony van,
Mikor övéihez rohan
Mindenki megatottan, boldogan,
Mikor mindenki egyetért,
Mindenki egyért, egy mindenkiért.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és békés, boldog új esztendőt!

Az Önkormányzat életéből

Az önkormányzatok helyzete nem csak a járvány miatt nehéz, hanem azért is, mert a kormányzat folyamatosan pénzt von el a szektortól. E súlyos helyzetben is helyt kell azonban állni, hiszen intézményeink működtetése és szolgáltatásaink fenntartása kiemelt fontosságú, emellett pedig Kónynak tovább is kell fejlődnie.

Változatlan a helyzet, se támogatás – kezdte beszámolóját **Aller Imre** polgármester. – Egyik korábbi lapszámunkban már nehezményeztük, hogy legalább a 10. utcafelújítási pályázatunkat utasították el, és még csak egy jubileumi oklevelet sem kaptunk a jeles alkalomra. Ez sajnos azóta is így van, legutóbb két darab szakmailag kifogástalan útfelújítási pályázatunkat utasították el, így saját tartalékainkból fogtunk neki a munkának. Két területre is benyújtottunk pályázatot („Kisutca”: Vasvári, Liszt Ferenc, Köztársaság utcák; „Újtelep”: Árpád, Hunyadi, Zrínyi utcák), és a Képviselő-testület azt a szakmailag megalapozott döntést hozta (és nem a személyes szimpátiák döntöttek), hogy mindkét csomagból azt az egy-másfél utcát csináltatjuk meg, melyek a legrosszabb állapotban vannak. Így kerülhetett sor a Vasvári utca, a Liszt Ferenc utca Hany felé eső része és az Árpád utca felújítására, míg a település többi utcájában a téli felkészítési, kátyúzási munkálatokat végeztük el. Saját erőből ilyen egy-két utcá-

tempóban tudunk haladni és erre törekszünk a továbbiakban is.

Egyedül járdaépítésre nyertünk a Magyar Falu Programból, itt az anyagköltséget kapjuk meg támogatásként, így a nem kevés pénzbe kerülő munkadíjat már nekünk kell hozzátenni. A két járdaszakaszkivitelezése a következő esztendőben fog megtörténni. Az orvosi rendelő felújítása a megfelelő ütemben halad, hamarosan el is készül, és újra ott lesz a háziorvosi rendelő. A több mint hároméves EFOP-pályázatunk, melynek keretében nagyon sok előadás, tréning, workshop került megrendezésre, valamint több, évtizedek alatt megszokott rendezvényünk (Bikafesztivál és Majális, Falunap, Vakációsirató) színvonalasabbá tételéhez is hozzájárult, idén novemberben lezárult. Most még a 250 millió forintos pályázat utómunkálatai zajlanak, mely ugyancsak nem kevés munkát ad a megvalósításban részt vevő munkatársainknak.

Községi rendezvényeink esetében folyamatosan nyomon követtük az aktuális járványügyi helyzetet, szabályozásokat, és a programokkal kapcsolatban döntéseket mindig ezekhez igazodva hoztam meg, melyben a Képviselő-testület is támogatott. Amikor úgy láttuk, hogy biztonságosan megoldható a dolog, akkor bizonyos korlátozások között, de voltak rendezvények, amikor viszont ősszel, a negyedik hullám be-

robbanásával rohamosan romlani kezdett a helyzet, fájó szívvel, de több rendezvényünkről is lemondtunk. Sajnos azt látom, hogy nagyon sok helyen a járványhelyzetre fittyet hányva tartottak rendezvényeket, mi azonban azt nem voltunk hajlandóak felvállalni, hogy egy jó hangulatú programért a kónyiak egészségét kockáztassuk, hogy rosszabb kimenetelt már ne is említsék. Az adventi programokat idén is az internetre költöztettük, és kis videókkal köszöntöttük a helyeiket. Az idők napja helyett pedig jelképes ajándékkal leptük meg az összes kónyi szépkorút, valamint kívántunk nekik hosszú, boldog nyugdíjas éveket. Községünk két legidősebb lakosát, Horváth Istvánnét és Kiss Lőrincet külön köszöntöttük.

Azt továbbra is ígérhetem: annak ellenére, hogy az önkormányzat pályázatait rendre elutasítják, mi minden lehetséges pályázatot be fogunk nyújtani, ami elősegítheti településünk fejlődését. A jövő évben benyújtható európai uniós pályázatainkat folyamatosan készítjük elő – mivel háromnak is január 15. a benyújtási határideje – és nagyon bízom benne, hogy ezeknél a pénzeknél objektívebb szempontok fognak dönteni, mint a „haveri alapon” osztogatott Magyar Falu Program esetében. De abban is nagyon bízom, hogy jövőre változni fog a helyzet.

Advent gyertyáinak fénye

Az utóbbi másfél évben megjelent lapszámainkban sajnos már sokszor kellett leírni azt a félmondatot: a járványhelyzet miatt valamely rendezvényünket nem tudtuk megtartani hagyományos formában. Az idei adventben sem volt ez másképpen, a szokásos karácsony előtti rendezvényeink egy részét felköltöztettük az internetre. Kóny Község Önkormányzata, a Kónyi Deák Ferenc Általános Iskola vezetősége és szülői munkaközössége közösen úgy döntött, hogy az általában együtt szervezett első adventi gyertyagyújtást is törlik. Helyette az Önkormányzat kis videókat készített, melyeken helyi közismert személyek gyújtották meg a község adventi koszorúinak gyertyáit, közben meg is osztották adventi gondolataikat.

Az első fényt **Brezina Balázs** plébános lobbantotta fel **Aller Imre** polgármester társaságában. „Az adventben elgondolkodunk, hogy vajon csak a mi várakozásunk, a mi készülődésünk lenne-e a közénk jövő Istennel való találkozás. Nem sokkal jobban várja-e az Isten ezt a velünk való összejövetelt? Nem ő tett és tesz folyamatosan sokkal többet azért, hogy ez az

örömteli találkozás létrejött? Bizony, ha belegondolunk, örök időkre igaz Szent János apostol tanítása: >> A szeretet nem abban áll, hogy mi szeretjük az Istent, hanem hogy ő szeret minket, és elküldte fiát engesztelésül bűneinkért <<” – mondta el többek között Brezina Balázs, majd megáldotta az adventi koszorút.

A második gyertyát **Csikai Gábor** faluházvezető, önkormányzati képviselő gyújtotta meg, és saját versével köszöntötte a helyieket: *Vissza a csillagokba! / A szürke napok már messze tűnnek, / hiszen lassan fölfénylik az ünnep, / és igaz, hogy küzdünk hóval-faggal, / szívünk fölött átrebben egy angyal. // Átsiklik az égen arany teste, / s fényfátyolba öltözik az este. / Mélyen bennünk és az ablakokban / az emberség tiszta lángja lobban. // Mert túl bűnön, kínon, szenvedélyen / lelkünk kútjába temetve mélyen / még mindig ott él bennünk az a láng, / mely azt súgja: nem e Föld a hazánk. // Mert csak testiünk földi, lelkünk égi. / Ha fölhangzik a dal, az a régi, / és az angyal is alá száll értünk, / a csillagokba mind visszatérünk!*

Kónyi Kisbíró – Kóny Község Önkormányzatának kiadványa. **Szerkesztők:** Aller Imre, dr. Boros István, Csikai Gábor, Szabó Józsefné **Fotók:** Önkormányzati archívum. **Felelős szerkesztő:** Dr. Boros István. **Felelős kiadó:** Aller Imre polgármester. **Készült:** a PALATIA Nyomda és Kiadó nyomdájában. **Felelős vezető:** Radek József igazgató.

A remény

Az erdő magasra csapó lángokkal égett. Az állatok rémülten, eszüket vesztve futottak a tűz elől abba az irányba, amerre még nem ért el a rettenetes pusztulás egyre hosszabb karja. Csak egy picike madár repült a másik irányba, megdöbbsentve a menekülő sokaságot. Egy csepp vizet vitt a csőrében. „Hát te mit csinálsz? Őrült vagy? Hová repülsz?” – bömbölt fel rá az oroszlán. „Megyek oltani a tüzet.” – felelte kicsi madárka. „Egy csepp vízzel? Teljesen elment az eszed!” – méltatlankodott az oroszlán. „Én megteszem a magamét!” – válaszolta a madár.

Mint ahogy a történelem során mindig, ma is óriási szükség van a remény hordozóira: akik minden nehézség ellenére megteszik a magukét. Akik azonosak maradnak önmagukkal, elkötelezettségükkel akkor is, ha a külső körülményeik romlanak, ha sok minden értelmetlennek, vagy legalábbis bizonytalanoknak látszik a hétköznapi küzdelmek során. Napról-napra annak vagyunk tanúi, hogy rendkívül sok külső körülmény kikezdi az elkötelezettséget, próbára teszi a reményt. Sokan adják fel, vagy legalábbis megkeseredetten, örömtelenül teszik a dolgukat.

Talán az előző korokban nem voltak olyan kihívások, amelyek aláásni igyekeztek a reményt? Hogyan lettek volna! Akkor miért tudtak az emberek mégis hűségesebben kitartani? Azért, mert a reményük elsősorban a valódi célra irányult és igazi sziklában gyökerezett. Sokszor halljuk, mondogatjuk mostanában: „Kell hinni valamiben!” Azonban ennek a kijelentésnek legtöbbször semmi köze a vallásossághoz. Az emberek elsősorban a céljaikra, a vágyaik beteljesülésére gondolnak, amikor így beszélnek. Vagyis inkább a reményről, semmint a hitről van szó. Ezek a célok, vágyak azonban evilági, múlandó és esetleges dolgokra irányulnak csupán. Ha pedig ezek elérése kilátástalannak tűnik, akkor a remény alacsonyra tett léce is gyorsan földre hullik.

Az Úr szilárdan, magasan álló hegyére építkezünk. „Az utolsó napon szilárdan áll majd az Úr Házának hegye a hegyek fölött, és magasabb lesz a halmoknál.” Igen, a rengeteg bizonytalanság és a földi célok ingatagságának közepette szükséges egy magasabb rendű remény, egy szilárdabb, biztosabb cél, ami nincs kiszolgáltatva az elmúlásnak.

Az ideai Advent központi gondolata legyen számunkra a remény: a remény, amit a próféták jövődőlései az eljövendő Messiásról ébren tartottak évszázadokon keresztül a választott nép szívében. Minden megpróbáltatás, sorscsapás ellenére kitartott egy kis töredék, az ún. „szent maradék”, mert töretlenül hittek Isten üdvözítő ígéréiben. Ők lettek a keserű jelen legfőbb tartóoszlopai, de a jövő biztosítékai is. Mindenki, aki megmaradt, az ő erős karjukba, ruhájukba kapaszkodva maradt meg. Meggyőződésem, hogy mostanában is – és talán mindig a földi lét során – hasonló időket élünk. Látunk

embereket, akik ugyanazt teszik: dolgoznak a mezőn, a gyárban, az irodában és a jövőendő sorsuk mégis egészen más.

Az emberiségnek a célja több, mint pusztán a munkával szereshető pénz vagy a pénzen megvásárolható jólét és kényelem. Több, mint a tanulásból megszerzett tudás, több, mint az asztalnál elérhető jóllakottság.

Az Advent különösen is a fölfelé tekintés, a magasabbrendű várakozás ideje: az arra való rádöbbenés, hogy maradt reményünk akkor is, amikor evilági körülményeink bizonytalanok, vagy legalábbis nehezzé váltak. Sőt, most jött el az igazi remény ideje: az igazi reményé, amely nem emberi erőkből és képességekből, hanem az Úr házában szilárdságában bízunk.

Minden kedves olvasónak reményteli várakozást, Békés, Boldog, Istentől megáldott Karácsonyt és Kegyelemekben Gazdag Boldog Új Évet kívánok!

Brezina Balázs, plébános

A harmadik gyertyafény felkapcsolására **Tuba Csilla** korábbi vezető óvónőt, önkormányzati képviselőt kérték fel, ő így vezette fel az eseményt: „Sietünk, mert a felgyorsuló-világ arra készítet bennünket, hogy átvegyük a ritmusát. És a nagy rohanásban egyre kevesebb időnk jut a családra, a barátokra, a munkatársakra. Egyre kevesebbet találunk ismerőseinkkel, egyre ritkábbak a meghitt beszélgetések. És ebben a gépies, feszült világban, mit üzen a kor emberének az advent, mit üzen a karácsony? Hívó és nem hívó ember tele van várakozással. Boldogság érzése önti el a szíveket, ha kigyullad vasárnapról vasárnapra az adventi koszorú egy-egy gyertyája. Ahogy közeledik a karácsony, egyre jobban megérint bennünket a szeretet érzése.”

Haloweeni falujárás

A „Kónyi halloweeni falujárás”-t, mint közösségépítő eseményt, községünk gyermekeinek, lakóinak szórakoztatására, Takácsné Dezső Evelin álmodta meg és indította útjára 2019-ben. A nagyszerű rendezvény szervezését 2021-ben Lamborné Zengai Zita, Konczos-Németh Judit és Szakács Eszter vette át, akik nevéhez a „Kónyi Világító Adventi Kalendárium” is fűződik. Az interneten közzétett felhívásra folyamatosan érkeztek a visszajelzések, míg végül az útmutató térképre minden várakozást felülmúlóan 67 cím került fel.

Október utolsó estéjén 123 gyermek, ijesztő jelmezbe bújt kis szellem, zombi, és különféle éjszakai rémség kisebb-nagyobb csoportokba verődve járt házról-házra, hogy értékes zsákmánnyal töltsék meg erszényét. A résztvevők is komolyan vették az apróságok „fenyegetését”, a hangulat fokozására ötletesen féltelmes dekorációkba rejtett kincsekkel várták a csoki és cukorka csenésre érkezőket. A szervezők bíznak a program hagyománnyá válásában és jövőre is szeretettel várnak minden érdeklődőt egy közös ijesztegetésre.

Márton napi felvonulás

Szent Márton életében, misszionáriusként sok jót cselekedett. Amikor püspökké akarták szentelni, a küldöttek elől - nagy alázatosságában - a ludak óljába bújt, ám azok gágogása elárulta hollétét. A fáklyás/lampionos felvonulás német nyelvterületről származik, a 19. század elején vezették be azért, hogy a fény, mely a jó cselekedetet jelképezi, minden-

kihez eljusson. A kónyi iskolában és óvodában a gyerekek minden évben készítenek, többnyire ludat ábrázoló lámpásokat Márton napra, és tesznek egy sétat, hogy tiszteleg-

jenek Szent Márton emlékének. A szervezők (Lamborné Zengai Zita, Konczos-Németh Judit és Szakács Eszter) úgy gondolták, hogy sötétedés után, a faluközpontból indulva,

a templom előtt is elhaladó felvonulásra hívják az érdeklődőket, akik lámpásaikkal felszerelve szeretnék minél több emberhez eljuttatni a szeretet fényét. November 11-én este, Márton napján, a szemfülesek láthatták, hogy egy csapatnyi gyerek és felnőtt, meleget árasztó lámpással a kezükben halad a falu utcáin. Ezáltal egy újabb közösségépítő, hagyományteremtőnek szánt eseménynek lehettünk tanúi, a „Márton napi felvonulás” létrejöttével. A résztvevő gyerekek és szülei is nagyon jól érezték magukat, biztonságukra pedig a helyi Polgárőr Egyesület mindig szolgálatkész tagjai vigyáztak.

Világító adventi ablakok

A kónyi Világító Adventi Kalendáriumot az elmúlt évek sikerei után megrendezték 2021-ben is. A programba november 27.-én éjfélig lehetett jelentkezni, a szervezőknél (ugyanis Szakács Eszter, Konczos-Németh Judit, Lamborné Zengai Zita), és november 28.-án, advent első vasárnapján sorsolták ki, hogy melyik jelentkező melyik napot kapja, és ezáltal milyen számot kell szépen kidíszítve, kivilágítva az ablakába helyezni. A szervezők minden nap egy kis rejtvényt adtak föl, melynek megfejtése az aznapi világító ablak pontos címe volt. Az adott estén pedig a megfejtést is közölték, hogy mindenki könnyűszerrel megtalálhassa az adventi naptár aznapi ablakát. A program ideje sikerét mutatja, hogy a jó néhány naphoz két ablak is tartozott, így nem kétséges a jövő évi folytatás sem.

Gondolatok karácsony ünnepén

Már égnek az adventi-koszorún a hit, a remény, az öröm és a szeretet gyertyái. Itt van a Karácsony! Gyermekkorom szép emlékei elevenednek meg: a karácsonyi köszöntők, a csordapásztorok, a mennyből az angyal, a megszületett a kis Jézus. tiszta szívből, néha hamisan énekeltek szép dallamai, a Jézuska-várás, a karácsonyfa; az édesanyánk házi készítésű szaloncukra, és a leírhatatlan, felejthetetlen anyai szeretet. Karácsony a szeretet ünnepe volt, karácsonykor béke honolt a családban, a családokban.

Jó lenne, ha a hit erejéről a reményről, az örömről és az igaz szeretetről szólhatnának gondolataim, amit az adventi-koszorú négy gyertyája fog egységbe és üzen hívőknek és nem hívőknek egyaránt. Jó lenne, de mára egyre inkább eltűnőben van a karácsonyi ünnepi készülődés öröme, a várakozás, a titkolózás misztikuma. A karácsony lassan a fölösleges képmutató ajándékozás ünnepe lesz. Mindent tudunk, mit adunk, mit kapunk... így mire elérkezik el is múlt. Bár Juhász Gyula szép Tündérországa még sokak szívében feltámad ilyenkor decemberben, de „Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen, / s ne csak így decemberben.” (Karácsony felé.)

Él-e még a családokat összetartó KARÁCSONY mint a béke és a szeretet ünnepe? Meglapultak a családi kötelékek, a baráti kapcsolatok. Másként és elkülönülve ünnepelnek az uralkodó elit a hatalom nem kisszámú gazdag főúri szokásokat mímelő polgári-egyházi birtokosai s a hatalom érdek-kiszolgálói; és másként a szegények a létminimum alatt élő milliók, és az egymillió magányos ember Magyarországon. A szeretet lángja náluk melegít és varázsol igaz szívből jövő mosolyt még tízezer-százezer gyermek arcára is. Bár jókor, éppen karácsonyra érkezett

meg a „minden nyugdíjas honfitársunknak egysegesen 80 ezer forintos nyugdíjprémium” amit Miniszterelnökünk levélben és a TV-ben „Feri bátyámnak” is megígért, de még talán több is jut majd... Klasszikus filmünk Bacsó Péter A tanú-jának Virág elvtársa jelenik meg előttem - s valószínű sokak tudatában is – „Tudja, Pelikán elvtárs, egyszer majd kérni fogunk valamit.” Pelikán elvtárs az eredetileg gátőr fellázadt, nem akart hamis-tanúságot tenni...

Az adventi-koszorú negyedik gyertyájának szeretet-lángja Szent István Magyarországon mégis kihunyóban van, a szeretet-gyertyák e-honban lassan „csonkig égnek” az adventi koszorún. A „Szeresd felebarátodat, mint saját magadat” – melyet a farizeusok kétkedő alattomos kérdéseire Jézus Krisztus az Isten-szeretet első nagy parancsolat mellett, második hasonló parancsként fogalmazott meg minden ember számára. (Máté Evangéliuma 22. 34-40) helyébe napjainkban az önszeretet, az egoizmus terjed, lép, és a hatalom által dimenzionált „jobb” és „baloldal”, egymás ellen uszító gyűlöletpolitika... István királyunk keresztény - vagy inkább kereszténynek nevezett – országában, az „oszd meg és uralkodj” (divide et impera) az uralkodó kormányzói elv és gyakorlat, és, mivel a fő cél a hatalom mindenáron megtartása, így „a cél szentesíti az eszközt” a politikai hatalom kezében. Minden eszközt! Így lehet a hatalommal nem szimpatizáló egyén, civilszervezet és az ellenzék... az illegális bevándorlás támogatója; oltásellenes vírustámogató, víruspárti; az ellenzéki összefogás legutóbb, mint hazaáruló és keresztényellenes.

„Napjainkban sátáni erők veszélyeztetik keresztény kultúránkat” nyilatkozik felháborodottan az országgyűlés elnöke, Ferenc pápa szűkre sza-

bott magyarországi látogatásakor, üdvözölve Őszentségét, aki nyilvánvalóan tudta, hogy a szabadjára engedett jobboldali sajtóban, a keresztényi szellemiséggel, összeegyeztethetetlen, méltatlan szavakkal illeték... Ami ellen egyházi és világi személyek, és az országgyűlés elnöke sem emelte fel igazán a szavát. „A politika megbuktatja önmagát” vallja Várszegi Asztrik, Ferenc pápa követője, szövetségese Magyarországon – „az emberség és a szilárd hit időtlen, iránytűt ad, békét teremt.” (168 óra. XXVIII. évfolyam 4. szám 2016. január 28. A Főpát missziója)...//

Az adventi-koszorú gyertyái égnek, e rövid aggódó írásomban néhány kritikus véleményt fogalmaztam meg. Talán megbocsátható és nem rontja a karácsonyi ünnep fényét. A hit, a remény, az öröm, a szeretet lángja, égi-királyi eredetű és emberi. Babits Mihály talán éppen ezt ismerte fel, mikor a Karácsonyi ének című versében az „égi királyi” léttől, az evilágiság vállalásától, a szeretet és a remény „számonkéréséig” eljut: ... „Szeress hát minket is, koldusokat!/ Lelkünkben gyűjts pici gyertyát sokat./ Csengess éjünkön át, s csillantsd elénk törekeny játékunkat, a reményt.” Karácsony éjjelén különösen szólhat mindnyájunkhoz Babits verse. Muníciót ad a hit, a remény, az öröm és a szeretet igazi megéléséhez.

Az ember szeretetre vágyik, mindnyájunk szívében lobog még a szeretet gyertyájának lángja. A mi kis és nagyobb közösségeinkben is számtalan szép példáját láttuk a szeretet megnyilvánulásának, s teremtő összefogásra, ünneplésre buzdító erejének. Ne hagyjuk, hogy a politika kiölje szívből ezt a jézusi-emberi parancsot: a szeretet parancsát, és tegyünk érte hívő és nem hívő egyaránt. **Boros István, felelős szerkesztő**

„Minden fog végén egy ember van, és az orvos személye is gyógyít!”

– beszélgetés dr. Varga Borbála fogorvossal

Rovatunkban községünk azon polgárait, civil szervezeteit szándékozunk bemutatni, akik kiemelkedő közösségi tevékenységükkel hozzájárultak falunk mindennapjainak szebbé, hasznosabbá tételéhez, és ezzel kiérdemelték, hogy Köny Községért Díjjal ismerjük el tevékenységüket. 1996-ban a Magyar Vöröskereszt Könyi Alapszervezete, 2011-ben pedig a szervezet akkori elnöke, **dr. Varga Borbála** kapta meg községünk rangos elismerését.

– Bori nénit először gyermekkoráról, szüleitől, iskoláiról kérdeztük:

– Kónytól 50 kilométerre, Iván községben születtem egy több generációs családban. Édesapám Varga Endre, aki 27 évig a Fertőszentmiklósi Vegyesipari Szövetkezet elnöki tisztét töltötte be, édesanyám pedig Németh Mária, aki szintén e szövetkezetben dolgozott. Gyerekkorom a nagyszüleim óvóvédő szárnyai alatt telt, hiszen apai nagyszüleimmel együtt laktunk életük végéig, anyai nagyszüleim pedig a második szomszédban éltek. Nagyon sok életbölcességet tanultam tőlük, és a mai napig gyakran idézem a családi szállóigévé vált mondásaikat. Általános iskolai tanulmányaimat szülőfalumban végeztem, majd a Soproni Martos Flóra Gimnáziumban folytattam, ahol 1970-ben sikeres érettségi vizsgát tettem.

– Hogyan, milyen indítatásból választotta a fogorvosi hivatást?

– Már a gimnáziumi éveim alatt megfogalmazódott bennem, hogy gyermekorvos szeretnék lenni. Tudatosan erre a pályára is készültem, hiszen ennek érdekében minden nyáron egy hónapot dolgoztam Budapesten, a Korvin Ottó Kórházban szünidős diákként, főként a gyermekosztályon. Az itt látottak, tapasztaltak megerősítették az elhatározásomat, és a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem Általános Orvosi Karára be is adtam a felvételi kérelmemet. Azonban abban az évben a karra hatszoros volt a túljelentkezés, így az akkoriban divatos „Helyhiány miatt elutasítva” értesítést kaptam. De nem adtam fel, jelentkeztem egy egyetemi álláshirdetésre, amelyben a Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinikán asszisztensnőt kerestek azonnali beiskolázással a fogászati asszisztensképzőbe. Bár ez az orvoslás egy másik szakterülete volt, itt is gyerekekkel foglalkozhattam, így elfogadtam a munkát, mellette pedig tanultam és sikeresen el is végeztem a képzést. Eközben közelről láttam és megtapasztaltam egy másik szakma minden szépségét, nehézségét, és megszerettem a fogászatot. A következő évben már a Fogorvostudományi Karra jelentkeztem, ahová felvételt nyertem, majd 1977. június 24-én vehettem át a fogorvosi diplomámat.

– Hol helyezkedett el az egyetem elvégzése után, mikor, hogyan került Kónyba?

– Azokban az években csak az egyetemeken keresztül meghirdetett üres állásokra lehetett pályázni, és itt találtam rá a kónyi álláshirdetésre. Előtte soha nem jártam Kónyban, és itt senkit nem ismertem, mivel azonban Kóny, Iván és Budapest között helyezkedik el, Kónyt választottam. 1977. augusztus 1-én kezdtem itt dolgozni, és ez, a 20 hét szülei szabadságot leszámítva (1980-ban született Cecília lányom, aki azóta egy unokával is megörvendeztetett) a mai napig megszakítás nélkül tart.

– Milyen körülmények, nehézségek várták itt?

– Idekerülésemtől 1981 áprilisáig a fogászati rendelő az úgynevezett Burza-házban volt. Itt egy nagyon kezdetleges fűrőgéppel és egy nagy, álló alumínium tölcser „vizesblokkal” kellett megkezdeni a munkámat. Az épület életveszélyessé nyilvánítása után megoldást kellett találni a rendelő elhelyezésére. A Községi Tanács végül a Soproni u.7. szám alatti telket jelölte ki erre a célra, és megkezdődött a tervezés, az építkezés a régi kovácsműhely helyén. 1981. április 4-én volt az épület átadása, melyben az

első szinten a fogorvosi rendelő és a védőnői szolgálat kapott helyet, az emeleten fogorvosi szolgálati lakás került kialakításra. A járás legszebb egészségháza volt 40 évvel ezelőtt, modern gépekkel és bútorokkal felszerelve. Mára az eltelt évek nyomait hordozza a ház, hiszen semmilyen felújítás nem volt az épületen, de remélem, sikerül pályázatot nyerni és ez is megvalósulhat.

– Hogyan, miben változott a munka az elmúlt évtizedekben?

A kétezres év fordulópont volt a hazai fogászatok életében. Az addig közalkalmazottként dolgozó fogorvosoknak át kellett menni vállalkozásba, és a mai napig ebben a formában dolgozunk. Azóta sokat fejlesztettem, hiszen ma már kétszékés a rendelő, új számítógépeket helyeztünk üzembe, a szakmai fejlődés pedig szinte leírhatatlan. Kevés dolog maradt változatlan az egyetemen tanultakból, a fogmegtartó kezelések, a tömési technikák és anyagok, a fogak pótlásának lehetőségei óriásit fejlődtek. Igyekszem naprakészen követni a változásokat, folyamatosan részt veszek a továbbképzéseken, ahol el tudjuk sajátítani az új technikákat, és itt helyben is elérhetővé tenni a legmodernebb kezeléseket.

– Melyik részét szereti leginkább a fogorvosi munkának?

– Csodálatos dolog elégedett, boldog embereket látni egy-egy kezelés végeztével. Sokszor eszembe jutnak egyetemi professzorom utolsó találkozásunkkor mondott szavai: „Ne feledjék el soha, hogy minden fog végén egy ember van, és az orvos személye is gyógyít.” Hogy mire gondolt?

Arra, hogy mennyire vagyunk együttérzőek. Az empátia ma is nélkülözhetetlen. Próbáltam - az elmúlt lassan 45 évben - ezt mindig szem előtt tartva dolgozni. Úgy érzem szükség van a munkámra, és ha még erőt és egészséget is kapok hozzá, akkor érdemes csinálni.

– *Hosszú évekig önkormányzati képviselő volt községünkben, ebben a tevékenységében mire a legbüszkébb?*

– Valóban, pár évvel letelepedésem után először tanácsstag, majd a rendszerváltozás utáni években két cikluson keresztül önkormányzati képviselő voltam. Az első ciklusomban egyetlen nőként kerültem be a testületbe, a második ciklusban már ketten képviseltük a „gyengébb nemet”. Szerettem ezt a munkát, remek csapatban dolgozhattam a faluért. A képviselőségemnek végül egy összeférhetetlenséget kimondó törvény vetett véget. (2000. évi XCVI. törvény 5 §.)

– *Abban, hogy elnyerte a Kóny Községért Díjat, nagy szerepe volt vöröskeresztes tevékenységének is. Hogyan került kapcsolatba a szervezettel?*

– A Kónyba kerülésemet követő évben megkeresett Kiss Istvánné (Czakó Marika), akkori vöröskereszt titkár, hogy az előző vöröskereszt elnök lemondott, és szeretnék, ha elvállalnám ezt a feladatot. A vöröskeresztes munka akkor már nem volt ismeretlen számomra, hiszen az egyetemi évek alatt is részt vettem benne. Miután találkoztam a helyi vezetőséggel, és megismerkedtem a csapattal, el is vállaltam a tisztséget. Olyan „csupaszív emberekkel kerültem közvetlen kapcsolatba, mint Illyés Lajosné, Domnanics Vincéné, Tuba Antalné, Szalai Zoltánné, Lukács Lászlóné, Tóth Sándorné, Lukács Dénesné. Az idősebbek még emlékezhetnek rá, hogy valamennyiük háza falán ott függött a kis tábla: „Elsősegély

nyújtó hely” és egy vöröskereszt a közepén. Az eltelt idő alatt három titkárral dolgoztam, valamennyien a közösségért tenni akaró kollégák voltak. Czakó Marika sajnos váratlanul eltávozott közülünk, Tóth Sándornétól családi okok miatt (szülők ápolása) kellett búcsút vennünk, Valent Tibornéval végül együtt adtuk át a stafétabotot a fiataloknak. Legfontosabb feladatunknak a véradások szervezését, a véradómozgalom támogatását tekintettük. Az elmúlt évek véradásain megjelent donorok száma 100-130 fő volt. Évente kettő, majd az utolsó éveinkben 3 alkalommal volt véradás a faluban, ezen felül még alkalmanként 10-12 véradónk ferezises véradásokon is részt vett.

– *Kik voltak a legfontosabb kollégák ebben a munkában?*

– Mindig remek véradásszervező csapatunk volt Lukács Lászlóné, Szalai Zoltánné, Horváth Gézáné, Németh Marica, Rigó Vincéné, Erdélyiné Lukács Ildikó, Csonka Gézáné, Borsos Béláné, Nagy Lászlóné, Busa Mária. Ők személyesen keresték fel a véradókat, és szervezték be a fiatalokat a koruk miatt kieső véradók pótlására. Ennek köszönhetően sikerült tartósan, éveken keresztül mind területi, mind megyei szinten az élvonalban lenni. Mindig számíthattam rájuk, nélkülük nem értünk volna el ilyen kiváló eredményeket. Munkánkat az Országos Vöröskereszt a Véradó munkáért kintüntetés arany fokozata kintüntetéssel jutalmazta.

– *Elnöksége alatt mik voltak a legfontosabb tevékenységek?*

– Számomra felejthetetlen a véradó ünnepélyek bensőséges, jó hangulata, érződött az összetartozás és az embertársi szeretet. A többszörös véradóinknak ilyenkor fehér asztal mellett köszöntük meg önzetlenségüket, segítségüket, emléklappal és szerény ajándékkal kedveskedtünk nekik. A véradás mellett fontos szerepet tulajdonítottunk a nehéz helyzetbe jutott, segítségre szoruló emberek támogatásának is. Minden esztendőben karácsonykor meglátogattuk és jelképes ajándékkal kedveskedtünk a községben élő, fogyatékos személyeknek. Részt vettünk gyűjtőakciókban, pénzadományokat adtunk beteg gyerekek gyógyításához, adakoztak községünk lakói az árvízkárosultak megsegítésére. Ezeket az akciókat napjainkban a családsegítő szolgálatok is végzik. Ezúton is köszönetemet fejezem ki mindazon szervezeteknek, vállalkozóknak, akik mind anyagilag, mind erkölcsileg támogatták munkánkat.

– *Kapott-e valamilyen emlékezetes visszajelzést a jótékonyági tevékenységükkel kapcsolatban?*

– Igen. Voltak emlékezetes események, egyet a sok közül megosztok az olvasókkal. Ritka vércsoportú véradóinkat sürgős esetekben, vagy helyi lakosok súlyos műtétjei vérszükségletének biztosítása érdekében többször kértük véradásra. Egy súlyos, szív műtéten átesett beteget sikeres felgyógyulása után meghívtuk a következő véradóünnepélyünkre. Ő oda nem tudott eljönni, de ezt a levelet küldte a véradóknak, amit ott az ünnepélyen felolvastam:

„Kedves Vöröskereszt Vezetősége! Kedves Véradók! Ezúton mondom megkülönböztetett tisztelettel és szeretettel köszönetet az ünnepi ülésre szóló meghívóért. Nem csak mozgáskorlátozottságom, hanem egyéb okok miatt (egyedül vagyok tegnap és ma) sem tudok a legnagyobb sajnálatomra részese lenni eme kedves társaságnak. Ma, hogy ezen köszönő soraimat papírra vehetem, részben Önöknek is köszönhetem. Remegő szívvel és lélekkel emlékszem a műtét előtti és utáni időkre. Áldozatkész segítségük nélkül ma nem tudnék köszönetet mondani. Íme, kézzelfogható közelségben van az Önök véradásának egyik eredménye. Ezúton mondom köszönetet azok nevében is, akik az Önök által adott vérnek köszönhetik további életüket, és személyesen nem nyilváníthatják ki mélységes, örökké tartó hálájukat. Adjon a jó Isten Mindnyájuknak töretlen egészséget, hogy még számtalan sorstársamon tudjanak segíteni.”

– *Mit mondana egy fiatalnak, miért érdemes bekapcsolódnia a Vöröskereszt munkájába.*

– Embertársaink megsegítésének szervezésében aktívan közreműködni nemes, felemelő cselekedet, amiért érdemes élni és dolgozni. Gárdonyi Géza fogalmazta meg ezt nagyon szépen: „Légy az, kiből árad a nyugalom, / Légy az, kire nem hat a hatalom, / Nyújtsd oda, hol kéri a kezdet, / S menj oda, hol fájzik a szeretet.”

Cs G.

„A kereszténység egész életemet végigkísérte...”

- beszélgetés Dömötör Jánossal

Újságunk közkedvelt rovata „Az életet már megjártam”, melyben községünk olyan, idősebb kort megért lakosai mesélnek magukról, akik tevékenységükkel elismertekké váltak, és életük példaként állítható mindenki számára. Előző lapszámunkban Varga Antal autófényező, sikeres vállalkozó mesélt nekünk, most pedig ismét egy műszaki embert, **Dömötör János** mezőgazdasági gépészt, volt önkormányzati képviselőt kértük meg életútjának áttekintésére.

Nehéz indulás

1942. február 20-án születtem Kónyban, szüleim Dömötör Sándor és Weisz Borbála voltak. Négyen vagyunk testvérek – László, Margit, Mária, valamint jómagam – és szerencsére még mind a négyen meg is vagyunk. Az egyik bombázáskor, 1944-ben még csak 2 éves voltam, és akkor a föld alól kerültem elő, mert eltemetett a bomba. Édesapám vitt a karján, és mentünk hátra, hogy behívjuk a jónépet ebédre. A szomszédban, ahol most Kókaiék háza áll, egy másik épület volt, azt a bomba teljesen eltörölte, az ott lakó néni alatta is maradt a falaknak, a mi házunk tetejét meg elnyomta Cseresznyák Vilmos bácsiék felé, és a falaink is összevissza repedeztek. Egy bombát kapott az udvarunk középtájon, a melléképület utáni részen, ahol állítólag egy gyönyörű diófa állt. Ekkor épp takarmányhordás volt, és a fa alá álltak be lovaskocsival a munkások, míg az ebédet megszvik. Pont ide csapott a második bomba, és az olyan erejű volt, hogy a lovak maradványai az ötödik szomszédból kerültek elő, a kocsit is eltörölte, meg az istálló teteje is lerepült. Ott lett egy nagy bombatölcser, a föld meg, ami onnan kirobbant, elnyomott bennünket. Édesapám kapott a jobb oldalába egy repeszszilánkot, később el is vitték a mentők. A harmadik bomba meg a kertünk végébe hullott. Jöttek is segíteni a szomszédok, meg mindenki, aki mozogni tudott. Tóth Gyula bátyám sokszor emlegette utána: „Nem tudom, más meghallotta volna-e a nyöszörgéset, de én igen, és a saját

kezemmel kapartalak ki benneteket.” Így kezdődött el a gyermekkorom.

Reakciós kulákok az 50-es években

Parasztszaládba születtünk, mert akkor még úgy osztályozták a falusi népeket: kisparaszt, középparaszt, nagyparaszt. Ez utóbbi a Rákosi rendszerben annyit jelentett, hogy kulák (sok föld birtokosa). Mivel nagyapám egy házban lakott velünk, ezért a földjeinket összevonva nézték. Ezt még nehezítette, hogy édesapám testvérei közül kettő pap volt, az egyik Székesfehérváron, a másik Mosonmagyaróváron, egyik nővére pedig apáca, így nem is sima kuláknak számítottunk, hanem reakciós kuláknak. Ez akkor annyit jelentett: „pusztulniuk kell!” a keresztény hitük miatt. Akkor feloszlatták az apácák rendjét, így nagyapám is hazajött hozzánk.

Mint a legidősebb gyerekekre, énám hárult sok dolog, mert édesapám gyakran volt börtönben az 50-es években. Például amiatt, mert az udvarunkat rendetlennek minősítette valaki, pedig csak a kislibák voltak ott, és azok a járdára piszkítottak. Erre már azt mondták, rendetlen az udvar, és vitték is édesapámat tárgyalásra, majd börtönbe. A földekre viszont megsabták, hogy hova, milyen növényt kell vetni, szóval ez sem úgy működött, hogy mi mit látunk jónak. Ezek között pedig rengeteg volt a kapásnövény, amibe nekünk, gyerekeknek, igencsak be kellett segíteni.

A megélhetéssel is komoly problémák voltak, de akkoriban még a szeretet értelme is más volt, mert szerettek bennünket. Így lett meg a betevő falatunk, mert, mikor például a boltban nyolcunkra nem kaptunk több kenyeret, mint egy negyed kilót, - ennyi volt ugyanis a fejadagunk, - sokan, akik bejártak dolgozni Győrbe, hoztak nekünk kenyeret. Mindenféle ellenszolgáltatás nélkül adták nekünk, azt mondták: a gyerekek is nőnek, nehogy éhen pusztuljatok.

Ez volt az átkos Rákosi időszak, de szerencsére már régen elmúlt.

Útkeresés az iskola után

1956-ban fejeztem be a nyolc általánost, és a forradalmi eseményekből annyi került a látóterembe, hogy az iskola udvarán gyülekeztünk, akik kíváncsiak voltunk, hogy mi fog itt történni. Az iskola mellett a tanácsolházról kosárszámra hordták ki a leveleket, iratokat, az utcán meggyújtották, és a pernyét vitte utcafronton hosszában a szél. Aztán a nép összeállt egy csoportba, abba már mi is besorakoztunk, és elindultunk a falut jární, főutcát, mellékutkákat, mindent.

A forradalom után aztán voltak nálunk idősebbek, akik mentek el az országból és Rábacsécsény felől is jöttek disszidálni akarók.

Én maradtam, és nem sokkal később válaszút elé került az életem, hogy dolgozok-e ott a földeken, vagy szakmát tanulok. Akkor zajlott éppen a mezőgazdaság átalakítása, a szövetkezetesítés. Még a forradalom előtt megalakultak a termelőszövetkezetek, és ezekből négy működött, de a forradalom elsodorta mindet, és feloszlottak. Utána már csak egy alakult, de arra már lehet mondani, hogy önként szerveződött, míg az előzőek, ezt már gyerekekfejjel is úgy láttam, kényszerítéssel...

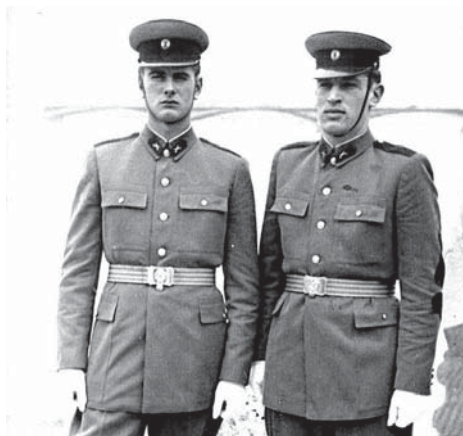
Akkoriban kevés volt a szalma az állatok alá, és olyan hideg volt, hogy amikor a Tőzeg befagyott, mentek, és lapáttal lenyesték róla a sást. Azzal almoltak, és tudtak belőle szálnani is az állatok. Oda a Tőzegre meg kimentek a gazdákért a katonák, és behozták őket pufajkába, nagykabátokba beöltözve a tanácsolházra. Ott jól be volt fűtve, és leültették őket a tüzes kályhák mellé. Aztán voltak, akik aláírták a belépési nyilatkozatot, mert már nem bírták az izzadást, aki meg nagyon kiállt az elképzelése mellett, az elájult az örült melegtől. Azokat kihúzták az udvarra, és ott a hidegben felszívták magukat, aztán megkérdezték tőlük, visszajönnek-e még, vagy mi lesz.

Az új téves viszont már önkéntesen alakult Horváth Illés bátyám elnöklétével, és ide mi is beléptünk, ezért úgy döntöttem, valami szakmát kellene tanulni. De ez már év közben volt, így az iskolát nem tudtam elkezdni, ezért munka után kellett néznom. Pont akkor kezdtek el építeni az általános iskolát, itt lettem segédmunkás: lapátoltam, maltart, téglát hordtam, mindent csináltam, amit egy ilyen helyen kell. Csak az járt az agyamban, miért kell nekem ezt a kemény kétkezi munkát gyötörnöm, inkább szakmát tanulnék. De akkor meg olyan gond lett, hogy három éves iskolába nem tudtam beiratkozni,

mert az már belenyúlt volna a katonaidőbe. És az újságban akkor megjelent egy hirdetés: mezőgazdasági gépszereknek lehet tanulni a biatorbágyi mezőgazdasági szakiskolában, és ez kétéves volt. Ott aztán 1959-ben jogosítványt is szereztem motorbiciklire és vontatóra.

A néphadseregben

Az iskola befejezése után, ha valaki nem helyezkedett el valahol 8 napon belül, az már büntetendő cselekmény volt. Így azonnal lett munkahelyem Győrben, a Kandó Kálmán úton a Mezőgép Javítónál. Ebben szerencsém volt, mert Görcs Feri bátyám dolgozott ott, vele beszéltem, és mondta, hogy holnap már jöhetsz is. Ott kezdtem el a szakmát igazán gyakorolni, meg tanulni, és a mai napig csak dicsérni tudom Feri bátyámat, mert szakember volt a talpán. Odavett maga mellé a gépterembe, ahol felújított motorokat állítottuk be, mértünk, szóval szinte laboratóriumszerű munkát végeztünk.

Onnan is vonultam be katonának 1962. november 14-én. Onnan tudom ezt a dátumot, mert akkor volt a bányai búcsú, és én onnan mentem a katonaidőm megkezdeni. Szerencsére velem nem úgy volt, mint a haverjaimmal, hogy hol ide dobták őket, hol oda. Én bevonultam Budapestre a Petőfi-laktanyába az őr- és díszszerezzel. Akik oda vonultunk, mind 185 centi magasak vagy az fölött voltunk, 19-en mentünk oda Győr-Sopron Megyéből. Igaz, hogy a sorozáson Győrben még legalább százan voltunk, és abból választottak ki ennyit. Második évben átkerültem a forgalomirányító századhoz, mivel még előtte megszereztem a tehergépjármű jogosítványt, és ez a katonaságnál jól is jött. Később műtetni kellett a jobb lábamat. (Már az elején megmondták: ide bejöttök, mint rendes, normális személy, de úgy mentek el, mint a roncok.) Mert ott a vigyázzmenet nem úgy volt, hogy 40-50 centire emeltük a lábunkat, hanem orrmagasságig, és akkor még mindig mutogatták, hogy följebb-följebb! Amikor pedig onnan lecsapta az ember a lábát, az szétverte a lábszárt, az izmokat. Így aztán a 80-90 százalékunk később mindenféle műtéten

esett át, ezért volt jó, hogy elkerültem onnan. A forgalomirányítóknál az volt a dolgunk, hogy gyakorlatoknál irányítottuk a hadoszlopokat, mint a rendőrök. Igaz, hogy itt is sokat kellett tanulni a szabályzatból, de az ember szívesen kapta magát, mert látta értelmét.

Dolgos évek

A katonaság után nem mentem vissza a Mezőgéphez, mert jobb munkahely ajánlott a Vagongyárban a reptéren, ahol a kétélűek készültek. Igen jó volt a fizetés, így ottan lehúztam három évet. Akkor indult a MAN-motorok gyártása, és tizenhatunkat kijelöltek, hogy kimenjünk a németekhez fél éves gyakorlatra, utána pedig mi leszünk ennek a gyáregységnek a kezdő személyei. Közben én már beiratkoztam levelezőtagozaton mezőgazdasági gépész technikumba, az iskola pedig kötelezett arra, hogy a mezőgazdaságban kell elhelyezkednem a gyakorlati időmben. Mondták is a vagongyárban, hogy iratkozzak át gépésznek, de én sose szerettem, a szakrajtot, mert a tustinta megörjített. Erre mondták, hogy de hát a cégnél is autószerelőként dolgozol, úgy is vagy bejelentve, de ez sem érdekelt, mentem a mezőgazdaságba. Úgyhogy bementem a járáshoz, és ott mondta valaki, hogy van egy munkahely Bősárkányban, egy pedig Rábapordányban. Akkor pedig már udvaroltam Éva mamának, ezért Rábapordányt választottam. Évával 1967. március 26-án összeházasodtunk, és három gyermekünk született (Andrea, Gábor, János). Itt jegyezném meg, hogy mindhármuknak lettek ikergyermekei, és mindig úgy, hogy az egyik kislány, a másik kislány. Gábornál van még egy egyes kislány, így már hét unokám van. Andrea Győrzámolyon lakik, János itt épült Kónyban, Gábor pedig kinn él Kanadában.

Rábapordányban engemet is próbáltak beszervezni a pártba, de már akkor templomba járó ember voltam, úgyhogy mondtam a szervezőnek: „Rendben van, hozza a papírt, alá is írom, de akkor én leszek egyszerre a párttitkár.” Erre ő: „Miért akar párttitkár lenni?” „Pártvonalon ő a mindenható. Úgyhogy majd megbeszélem a plébános úrral, hogy ő tart-e előbb misét vagy én tartok előbb misét pártvonalon. A szószékről majd hol egyikünk, hol másikunk prédikál.” Többet nem hozta azt a papírt. 14 évig dolgoztam aztán Rábapordányban mindenesként a termelőszövetkezetben, itt tartott a szakma szeretete. Volt egy segéderőm, aki az esztergályos munkákat csinálta, vele végeztük a karbantartást a szövetkezet területén, az istállóknál, az ólakban, mindenhol, még villanyt is szereltünk. Később már lett villanszerelő is, de addigra én már gépcsoportvezetőként ténykedtem, a végén pedig műhelyfőnökként távoztam onnan.

Akkor a PB-gázosoknál láttam egy olyan lehetőséget, hogy a saját magam embere lehetek

kihelyezett szerelőként, és akkor végre saját magamra lennék utalva, nem másokra. Föl is vettek, de nem kerültem ki a területre, mert azokhoz tettek, akik nagyobb helyekre, iskolákba, óvodákba, üzemi konyhákra mentek. Itt is voltam pár évet, ám akkor meg az újságban megláttam egy kónyi hirdetést, az ÁFÉSZ-nél kerestek gépkocsi előadót. Ehhez a végzettségem és a tapasztalatom is megvolt, így sikeresen megpályáztam. Az ÁFÉSZ azonban kezdett lerobbanni, ezért átmentem a Kónyi Haladás MGTSZ-be, ide csábítottak át olyanok, akik régebről, még Rábapordányból ismertek. Úgy lettem műhelyfőnök, hogy aki előttem volt, az a melléküzemágban lett vezető. Hiába mondják, hogy a hazájában nem lehet bölcs senki, én úgy éreztem, sikerült beilleszkednem és szerettem. Igaz, sokan voltak, akik nem értettek egyet velem, mert mezőgazdasági gépszereként érteni kellett legalább 6-7 szakmához, olyanokhoz, mint a kovács, lakatos, hegesztő, esztergályos, és én ezt el is vártam az embereimtől. Megesett, hogy egy autószerelő, mikor traktort kellett szétszednie, panaszkodott, hogy nincs villanszerelő, aki a vezetőket szétkötözzé. És mondta: ő majd elcsipkedi, én meg: nyugodtan, gyerek, de amennyiért visszaköti a villanszerelő, azt majd a te fizetésedből vonom le. Úgyhogy én soha nem szerettem az igazságtalanságot, a besúgást, behízelgést, mindig próbáltam teljes mértékben az igazság területén megmaradni. Emiatt voltak konfliktusaim, mentek is el a szövetkezetből, de akik itt maradtak, azok tudták, hogy bízhatnak bennem.

Nyugdíjas évek, kereszténység

Amikor aztán jöttek a változások a szövetkezetnél, nekem új munkahelyt kellett keresnem, de esélyem csak addig volt, míg meg nem jelentem, és meg nem látták, hogy idősebb korban vagyok. Nem vettek fel sehová, és sajnos az egészségi állapotom is romlásnak indult, így eljöttem előnyugdíjba, majd abból lettem nyugdíjas. A rendszerváltás utáni első szabadon választott képviselő-testületbe is bekerültem, majd, ha jól emlékszem, még négyszer választottak meg úgy, hogy „sem utódja, sem boldog őse” nem voltam senkinek. Ezért úgy gondolom, hogy leginkább saját munkám után választott meg a nép. De ezen a téren is csak azt tudom mondani, hogy az igazságtétel és a szeretettétel besorolja az embert. Más úton én se kaptam volna ilyen helyezéseket a képviselő-testületben. A kereszténység egész életemet végigkísérte, pap nagybátyáim és apáca néném volt, és a szüleim is templomba járó emberek voltak. Én ezt vallom, és mindig azt mondom, amit István királyunk: kereszténység nélkül nincs emberélet és Magyarország. Ő is azért alapította meg itt a kereszténységet, hogy ne az legyen: az egyik a másikat túllicitálja vagyonszerzésben meg mindenben. Ezen a területen szerintem rosszat nem tanul az ember.

Csikai Gábor

Balsay (Blaschek) Aladár bányamérnök és az I. világháború

Községünkhöz sok olyan ember neve kötődik, kötődött valamilyen formában, akik tevékenységükkel országosan ismertté váltak, akár még országunk történelmét is alakították. Lapunk hasábjain rendszeresen megemlékezünk ezekről a „nem hétköznapi hőskről”, és általában a helyi köztudatban is élnek. Időről-időre felbukkannak azonban olyan személyek, akikre igazak a fentebb leírtak, azonban eddig nem is hallottunk róluk. Ilyen volt például néhány évvel ezelőtt Fejérvölgy István, esztergomi érsek. Ilyen **Balsay (Blaschek) Aladár** bányamérnök is, aki itt nyugszik a könyvi temetőben. Ez a tény azonban valószínűleg keveseknek tűnt fel eddig, hiszen a temető végében található Réman-kriptát mindenki ismeri ugyan, azt azonban már kevesen tudják, hogy itt nyugszanak a Blaschek-család tagjai is. Ez nem is meglepő, hiszen a kriptán csak egy kis-tábla – „A Blaschek-család” felirattal – emlékeztet erre.

A Balsay (Blaschek) családról és Balsay „Blaschek” Aladáról sok mindent megtudhattak azok, akik 2021. szeptember 25-én ellátogattak a Faluházba, ahol a Rábaközi Helytörténet-kutatók Társulata szervezésében bemutatták Balsay Sándor és Balsay Endre: Balsay (Blaschek) Aladár és az I. világháború című kötetét. A rendezvényen Szalay Balázs, a társulat vezetője köszöntötte a megjelenteket:

„Társulatunk 10 évvel ezelőtt alakult meg Csornán a Művelődési Központban, és azóta már ez a 122. rendezvényünk. A környék településeinek felét már meglátogattuk egy-egy program keretében, a többi a következő 10-15 évben kerül sorra. Könyvben még nem jártunk, pedig nagyon gazdag múltja van a településnek, így bízunk benne, hogy nem utoljára járunk itt. Hogy miért is vagyunk Könyvben és hogyan kapcsolódik össze Erdély I. világháborús történetével, arról Balsay Sándor, a kötet társszerzője fog majd beszélni.” Szalay Balázs röviden bemutatta a Társulat munkáját, majd következett Balsay Sándor kötetbemutató előadása:

„A Balsay-család tagjai sok generációra visszamenőleg erdészmérnökök, de Blaschek Aladár három testvére közül a legidősebb, Vilmos jogász lett, és Kapuváron dolgozott szolgabíróként néhány évig, majd a soproni járás főtisztbírójává nevezték ki. Az I. világháború idején nagyon sokat levelezett az öccsével, innen rengeteg dolgot megtudhattunk Aladáról. Vilmos után következett Blaschek Mariann, aki a Mosonmagyaróváron végzett Réman Ferenchez ment feleségül. Az esküvőjük Markotabödögén volt, majd itt telepedtek le Könyvben, mert Réman Ferenc a püspöki erdők és szántók gondnoka lett. A könyvi házhoz sok legenda fűződik a családban, a rokonok szívesen

jöttek ide, mindig nagy rendezvényeket tartottak, de apám vadászni is járt ide. Szóval nagy vendéglátások voltak, és amelyik családtag ezen a vasútvonalon közlekedett, annak szigorúan le kellett itt szállni, és csak a következővel mehetett tovább. Addig megbeszélték a család dolgait és ennek a szoros kapcsolattartásnak lett egy olyan szimbóluma, mint a családi kriptá, ahová mindenki temetkezett. A negyedik, legfiatalabb testvér, Blaschek Ilona érdekes módon egy másik Rémanhoz, Bélához ment feleségül. Réman Béla Beleden volt gyógyszerész, és közeleti tevékenysége miatt ma is ismerős a neve a településen.

Blaschek Aladár a többi testvéréhez hasonlóan Körmenten született 1876-ban. Kőszegen végezte a középiskolát, itt tornából és szépírásból volt nagyon gyenge, ez nekünk most az átkunk, mert nagyon nehéz olvasni azokat a leveleket, melyeket nem asztal mellett írt. Blaschek felesége Czuppon Emília lett, az ő családjá is egy társadalmilag felfelé áramló család Vas megyéből, és

nagypámmal Sopronban ismerkedhettek meg. Az érettségi után ugyanis Blaschek letöltötte egyéves kötelező katonai szolgálatát a 76-os gyalogezrednél Sopronban, és itt, mint ezredes, lehetett a tiszti vizsgát. Ezt sikeresen megtette, és tartalékos hadnagyként szerelt le. Innen azonnal Selmechányra ment, és az erdészeti akadémiát kezdte meg. Félév vége előtt azonban valamilyen összetűzésbe keveredett a kémia tanárával, így a második félévben átment a bányamérnök szakra, amit sikerrel el is végzett.

Ezután a Salgótarjáni Kőszénbányák Részvénytársasághoz került, ahonnan egy év után a Zsil völgyébe küldték, ahol akkor az Osztrák-Magyar Monarchia legnagyobb bányái voltak. Ennek a völgynek a bejáratában található Petroszény, ahová ekkor költözött nagypám. Az ő érkezése előtt nagyjából ötven évvel kezdtek meg itt a bányászatot, és onnantól kezdve folyamatosan özönlött oda mindenféle náción, legalább 20 nemzet képviselői. Blaschek Aladár a rendes munkája mellett sok egyéb tevékenységet folytatott. 1903-ban bányász vándorgyűlést szerveztek, 160 szakember érkezett szerte Magyarországról, és nagypám erre megszerkesztette a helyi bányászat történetét. Ez egy nagyon értékes anyag, forrásmunkának a mai napig is használják. Ezen kívül felvállalta a korábbi bányanyitások bemérését, ezt az akadémián szerzett tudásának köszönhetően másfél-két év alatt megcsinálta, így neki lehetett látni az új tárnák nyitását. Bekapcsolódott a helyi hitéletbe is, a Petroszényi Egyházmegye számadó gondnokául nevezték ki. Ez magas titulus volt, maga a püspök írta alá a kinevezését.

1902-ben itt született meg László nevű fia, az én édesapám. 1903-ban megszületett Sándor, akinek aztán én örököltem a nevét, 1911-ben pedig Miklós bátyánk, a székesfehérvári rokonok családfője. 1907-ben a család átköltözött a szomszédos településre, Vulkánba, nagypám pedig ekkor már bányavezető volt, mivel nagyon gyorsan lépkedett előre a ranglétrán. Később tanácsos, majd főtanácsosi rangba került. Egyébként mindig békítő szándékú ember volt, mert ekkoriban a beszivárgó románok már próbáltak lázadásokat szítani, egyszer még három halálra ítélt bányász kivégzését is meg tudta akadályozni.

1914-ben aztán kitört az első világháború, és iszonyatos veszteségeket szenvedett minden résztvevő fél. A végé felé már mindenki a megoldást kereste, hiszen itthon nem maradtak bevethető férfiak. Blaschek 1915-16-ban elment a

nagyszebeni hadsereg főparancsnokságra, és afelől érdeklődött a helyi vezetőknél, hogy ő, mint tartalékos hadnagy, tudna-e valami segítséget nyújtani, mert magyar területen lényegi védősereg nem volt, így a románok simán besétáltak volna Magyarországra. Ott Nagyszebenben aztán tanácskoztak, mi tévők legyenek, hogyan oldják meg a dolgot, hiszen a 600 kilométer hosszú határt Románia felől 40 000 fővel kellett volna megvédeni. Nagypámnak az volt az elképzelése, hogy ott a Zsil és az Olt völgyében, a keskeny szurdokokban le lehet lassítani a román benyomulást. Akkor pedig lesz idő arra, hogy segítség érkezen.

Így aztán Blaschek Aladár a Zsil-völgyi bányászokból önkéntes zászlóaljot szervezett. Abból a szempontból könnyű dolga volt, hogy a bányászokat, akiknek itt volt a családjuk, az életük, nem volt nehéz meggyőzni, hogy a románokat meg kell állítani. Így ezeket a zászlóaljakat az ő terve alapján szervezték meg a három nagyközségben, Petrosényben, Vulkánban és Lupényben. Egyébként a bányákban éjjel-nappal folyt a munka, csak vasárnap délutánokként nem, ilyenkor a zászlóaljak elkezdtek gyakorlatozni, képezték a bányászokat a fegyveres harcra. Ezeken édesapám is 15 évesen már részt vett, és emlékezéseiben beszámol róla, ahogyan a zsákmányolt, átalakított orosz puskákkal gyakorlatoztak. Valamint ugyancsak nagypám vezetésével a hidakat, átkelőket is aláaknázták a támadásra készülve. Ezeket a részleteket meg tudtuk ismerni nagypám bátyjának írt leveleiből.

1916. augusztus 27-én, vasárnap aztán volt egy nagy ünnepség, a város mindkét mozijában filmet vetítettek, majd utána mindenki hazamehetett. Ám ekkor megszólaltak a szirénák, hat bűgő hangot adtak, melyről mindenki tudta, mit jelent: megindult a román támadás. Innentől sajnos nem nagyon tudunk a dolgokról, csak próbáljuk összerakni a részleteket. Az biztos, hogy indult három vonatszerelvény, melyek közül az első Blaschek Aladár alakulatát elszállította az előre kiválasztott helyre, és ott védőállásba helyezkedtek. A másik két vonat a lakosságot mentette ki, az utolsó szerelvényre pedig a románok már lőttek, és itt

több áldozat is volt. A másik két község zászlóalját előtte összevonták, majd az egyik szoros védelmére rendelték ki őket. Róluk aztán azt lehetett hallani, hogy mind egy szálig ott haltak, de ez nehezen hihető, mert a románok úgy gondolkodtak, hogy ők három nap alatt fönn lesznek a Marosnál, és nekik kell biztosítani a nagyobb hadtestet Nagyszebennél. Ebből a három naptól aztán nem lett semmi, mivel három napig Petrosénybe se mertek bevonulni, olyan ellenállást fejtett ki ez a két zászlóalj. Végül aztán bevonultak, és kifosztották a várost. A román támadás hírére mozgósították az August von Mackensen tábornok által irányított hármas – német, bolgár, török – alakulatot, és támadásba lendültek. Eközben nagypámék a helyükön gerilla harcmodorral fogadták az érkező románokat. Ez egy olyan keskeny völgy volt, hogy a románok fel se tudtak ott állni arcvonalba, így elkeseredetten nézték, ahogy hullanak előttük az emberek. Végül annyira sikerült lelassítani a románokat, hogy napi két kilométert tudtak előre haladni a Zsil 50 kilométeres völgyében. Ezekről a harcokról sajnos nem maradtak fenn adatok. Nagypám végül 17 napot töltött az alakulatával úgy, hogy egyik leveléből azt is tudjuk, eközben egy robbantó osztag parancsnoka is volt. A völgyben kanyargó folyó hídjait korábban aláaknázták, és ezek felrobbantása is az ő feladatuk volt. Aztán megérkezett Mackensen serege, és a románokat

visszaszorították román területre, januárban pedig már Bukarestet támadták ezek az alakulatok.

A 17. napon aztán nagypám bejelentette, hogy egészségi állapota miatt szeretné az alakulatát átadni. Később tetteiért megkapta a Signum Laudis (Dícséret Jele) kitüntetését (Ennek indoklása a következő volt: „A harcok alatt az ismeretein, jelentésein és vázlatain keresztül a sebesült zászlóaljparancsnokainak rendkívüli és nélkülözhetetlen segítsége volt. A zászlóalj és telefonos tagozatai az Ő utasításai és javaslatai szerint példamutatóan látták el feladataikat. A Baons-hegy riasztásánál és Vulkán település kiürítésénél közreműködött, így mindkettő egészségében sikeres lett.”), és főhadnaggyá nevezte ki az akkori miniszter.

Nagypám családja már elmenekült, ekkor pedig ő is elhagyta a Zsil völgyét. Miután újra egyesült a család, Blaschek több helyen is dolgozott az országban. Először Tatabányára kerültek, majd a Pécsi bányákhoz szegődött el, és innen is ment nyugdíjba a harmincas évek végén. Ekkor Pestre költöztek, a Villányi út végén, a vasúti töltés mellett vettek házat. A második világháborúban azonban pont a vasúti infrastruktúrát vették célba, ezért a ház komoly károkat szenvedett. Ennek mentése során a legkedvesebb leveleit tartalmazó csomagot átvitte a Villányi út másik oldalán lakó testvéréhez megőrzésre. Ezután 1945. október 22-én nagypám meghalt, és ekkor valahol eltemették, majd két évvel később hozták ide a kriptába.”

A történet természetesen sokkal részletesebben, a korabeli körülmények ismertetésével együtt elolvasható Balsay Sándor - Balsay Endre: Balsay (Blaschek) Aladár és az I. világháború című kötetének lapjain. A könyv beszerezhető a Rábaközi Helytörténet-kutatók Társulatától. A délelőtti programja a könyvbemutatóval még nem ért véget, a Társulat és a Balsay-család tagjai ugyanis még átmentek a Tájházunkba, ahol Enszölm Iréné tárlatvezetésével ismerhették meg annak értékeit. Végül a családtagok meglátogatták a Réman-Blaschek kriptát is, ahol felidéztek személyes emlékeiket, és a család az ország különböző részeire került tagjai elhelyezték az emlékezés koszorúit az épület előtt.

„Ennyi minden érdekes nekem a világból...”

– beszélgetés dr. Kokas Károllyal

Korábbi lapszámainkban bemutatunk már több Könyhöz kötődő, a tudományos életben vagy szakmájában jelentős eredményt elért embert. Most **dr. Kokas Károlyt**, a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kuno Könyvtárának informatikai és információs igazgatóhelyettesét mutatjuk be olvasóinknak. Dr. Kokas Károly írásban válaszolt kérdéseinkre, így született meg ez az interjú.

– *Elsőként könyi gyökereiről kérdezem, családjáról, szüleiéről!*

– Az ötvenes évek végén születtem és Könyben nőttem fel. Csak érdekességképpen jegyzem meg, hogy azzal a házzal szemben laktunk, ahol az amúgy csornainak számító apám született 1929-ben Könyben: hisz szülei a 20-as években, csornaiként, de itt üzemeltették-bérelték a Kölcsey utca és a Soproni utca kereszteződésében álló nagy sarki házat. Szóval vendéglősök voltak. Amúgy Könyben a kocsmatartás sokáig a Kokas névhez kötődött, hiszen volt a régi tsz-iroda helyén is egy legendás Kokas kocsmá. Édesanyám a Petőfi utcában nőtt fel, a kiterjedt Kiss-Bertalan-Ominger családok leszármazottjaként, anyai nagyapám legidősebb bátyja még a császárt is látta közelről a bécsi Volksgartenben az 1910-es években... a „csornai nagyapám” 1896-os volt, katona és hadifogoly az első háborúban, aztán pincér, vendéglős lett, mint mondtam, három fia közül a legkisebb Károly, aki az én édesapám lett. Egy nővérem van, Éva, aki sajnos korán megözvegyült, a faluban maradt nyugdíjba vonultáig, az óvodai élelmézésben volt sokaknak ismerős, ő lett aztán egyre idősebb, csak nemrég elhunyt szülei fő támasza is.

– *Milyen iskolákat végezett?*

– Az általános iskolákat Könyben végeztem, azért mondom többes számban, mert először a régi iskolába jártam (ahová már édesanyám is a 30-as években) és aztán az „új iskolába”. Ezt követte Pannonhalma bencés gimnáziumának felejthetetlen négy éve, ahonnan egyből felvettek országos tanulmányi döntőként (a könyi Pozsgai Imre államminiszter hirdette ki az eredményt!) a szegedi tudományegyetem bölcsészkarára... s már csak a katonaságot kellett kibírni, ami azért megintcsak emlékezetes maradt, hisz közvetlen századtársa voltam pl. a ma akadémia elnök Freund Tamásnak, vagy Puskás Tamás színészünknek, színigazgatóinknak és sok más azóta elhíresült embernek... A szegedi tudományegyetemen az öt év alatt több szakot is végeztem, bele zsúfolva a tanáriképzésbe: irodalom és történelem szakon végeztem, de hozzá régi művelődéstörténeti és

irodalomelméleti, könyvtörténeti speciálképzést is kaptam. Aztán mivel az egyetem vége felé meg is házasodtam, feleségem szintén bölcsész, komáromi lány, őt meg kellett várnom, hogy végezzen. Gondoltuk kicsit még maradunk Szegeden. Az egyetemi könyvtár akkori igazgatója, egyik kedves tanárom elcsábított ötödéven, hogy dolgozzak a könyvtárban, várjak meg egy évet. Ebből lett aztán lassan 40 év a könyvtárban.

– *Milyen emlékeket őriz a könyi óvodáról, iskoláról?*

– Több, mint tíz éve a könyi iskolatörténethez írtam egy kis visszaemlékezést, s ott megírtam pár dolgot, abból idéznék: „Magam is csodálkozom, de még konkrét órákra is emlékszem. Nagy Kati (így hívtuk mindnyájan) tanár néni áll a katedránál még a régi iskolában (az ötödikesek még oda jártak), s meséli Mucius Scaevola történetét. El is határoztam rögtön, én régész leszek. (Persze kezembe adta a „Görög gálya titká”-t s ezzel rászabadított a „delfin könyvekre” is.) Ugyanő később irodalmat tanított, csodálatosan. Nyolcadikos koromban, mint egy titkot úgy adta a kezembe a József Attila összest.... Történelem verseny. Iskolai, meg „járás”. Az nagy dolog volt, vonattal mentünk: Tóth Feri tanár bá’ volt a vezérünk. Ezer történet, anekdota mindenről. Szerette, ha olvastunk, s azt is, ha meséltünk róla. Hosszú gyaloglásokon a „kisuccai” tornaterem fele Dugovics Titusz, Zrínyi kirohanása, a süllyedő Titanic, a „veres sapkás” honvédek halálos rohamai a tavaszi hadjáratban, Dózsa „megsütése”, s persze a törökök, a magyarok, meg mindenféle várostromok, ágyuk, lovak, páncélok, csodás lovagok... mi kell egy cseperedő fiú csapatnak? – minden sorra előkerült.”

Szóval összességében szépek az emlékeim, klassz osztálytársaim voltak, nyolcadikban nagyon ne-hezen váltunk el, úgy ragaszkodtunk egymáshoz, szinte sírva ölelgettük egymást,

reménytelenül... Sajnos már többen meghaltak közülük Hadvári Laci, Takács Laci és az unokatestvérem Kiss Miklós is, de Kiss Imre csakúgy... tulajdonképpen két osztályba szedtek szét bennünket hatodiktól, valami-kor 1970/71-ben, de nem igen akartuk ezt tudomásul venni, s össze is tartottunk aztán végig. Amúgy az összetartozás oka az volt, hogy már óvodába is együtt jártunk és nagy volt a haverság köztünk. Remek óvónőink voltak, Gizi és Kati óvónénik legendás figurák lettek mindnyájunknak, máig szere-tettel gondolok rájuk, nagyszerű pedagógusok voltak. Az általános iskola évei is emlékezetesek, de azért ott becsúszik néhány fekete pont, én (s szegény anyám is) nehezen viseltem az akkor szokásos és rendszeres testi fenytést, ami miatt el is vadultunk kicsit, olyan hatás-ellenhatás alapon. De nagyon fontos szereplői voltak számomra ezeknek az éveknek a falu fiatal káplánjai is, akikkel remek dolog volt beszélgetni nekem kedves ügyeimről, könyvekről, különösen Németh Antal maradt meg közülük az emlékezetemben.

– *Milyen indíttatásból választotta a könyvtáros hivatást?*

– Az én szellemi éledezésem aztán iskolás koromban kezdődött persze, ahogy mondtam, megírtam, s abból idéznék megint: „A történet ott kezdődik el, hogy nem csak megtanítottak olvasni, de fel is nyitották a szememet annak nagyon is gyakorlati hasznára. Így az első regényt, Verne „Két évi vakáció-ját”, amit a nyolcadik karácsonyomra kaptam, már könnyedén magam olvashattam el. Emlékszem, már előtte is „olvastam”, nővérem csokoládé adagról csokoládé adagra olvasta fel nekem a Robinsont, időnként ártatlan kísérletet téve egy-egy fejezet átugrására. Szóval a Verne-könyv. Világosan előttem van, még a karácsonyi szünetben kivégeztem. (Ugyanolyan kipirult arccal faltam föl napok alatt, mint kb. 25 évvel később a kisfiam, -- ráadásul ugyanazt a példányt. Kedves pillanatomban volt látni mindezt.) Ezzel egy zsilip nyílt föl előttem, s ömleni kezdtek a könyvek kicsi falunk mai szemmel is eléggé gaz-dag könyvtárából.”

Szóval a könyvtár és a könyvek már 11-12 évesen nagy felfedezés volt és aztán Pannonhalmára kerülve, ahol könyvtárból igen jó az „ellátás” már szenvedély is lett, 14 éves koromtól elszegődtem ott könyvtári szakkörre, egy idősebb atyához, akitől borzasztó sokat tanultam, s hát ott hevert előttem egy majdnem 1000 éves múltra visszatekintő több százezer kötetes könyvtár... ennek ellenére bölcsésznek gondoltam magam, egyetemistaként is, de a könyvtári tájékozódás, katalógusok és

bibliográfiák min-dig körülvették az életemet. Tehát az, hogy a könyvtárban kötöttem ki, az se engem, sem a környeze-temet igazán nem lepte meg. Meg azt is tudni kell, hogy akkor a politikailag nem egészen kóser emberek búvóhelye is volt a könyvtár, ahol tudománnyal is lehet foglalkozni, s ez is benne volt a pakliban: a 80-as évek elei egyetemi politikai tevékenységem (kari újságszerkesztőként pl.) alapján egyértelmű volt, hogy hol állok, így pl. nem igen lehetett szó, hogy egy tanszéken bent maradhassak... s ezzel nem csak én voltam így egyedül.

– Mik ennek a szakterületnek a szépségei és nehézségei?

– A könyvtáros egy tudós és alázatos foglalkozás. Tudós azért, mert tudományos könyvtáros akkor partner a kutatóknak, ha maga is tudományos felkészültségű, alázatos meg azért, mert alá kell vetnie magát annak, hogy a babérokat ő termeli, vagy ő is termeli, de nem ő aratja többnyire le... Aztán meg, amiről eddig nem beszéltünk: az, hogy a könyvtárak az informatikával 100% átalakultak, azt is mondhatnám egy több ezer éves modell állt feje. Már a „nagysebességű” internet hajnalán az akkori amerikai alelnök, Al Gore programjában megfogalmazódott az internetnek mint szuperkönyvtárnak a szerepváltozása. A kilencvenes években – az internet elterjedésével és a digitalizálási kultúra kialakulásával – az a kép alakult ki, hogy a könyvtáraknak meg kell mutatkozniuk a hálózaton, és igyekezniük kell mielőbb elérhetővé tenni katalógusukat a világhálón. Akkor még nem látszódott, hogy a könyvtárak jövője nem a hálózaton, hanem a hálózatban van. Ez nem üres szillogizmus, a kettő között óriási minőségi különbség van. A változás lényege az, hogy digitalizálni lehet a könyvtári forrásokat, mindent elvileg és a hálózatban korlátlanul jelen lehetnek bárhol: nem csak ott ahol őrzik őket, hanem minden pillanatban és mindenütt. Én tulajdonképpen ezzel a problémával egy korban lettem könyvtári vezető, így aztán ennek lettem szakértője: számítógépes hálózat és digitalizálás. Közben azonban a bölcsész fonalat sem engedtem el.

– Milyen lépcsőfokokon vezetett az út jelenlegi pozíciójáig?

– 1983 januárjában lettem könyvtáros. Még pár hónappal a diplomám előtt. 1984-ben mindjárt frissen, külön engedéllyel művelődéstörténetből le is doktoráltam és aztán hamarosan beiratkoztam az ELTE bölcsészkarára, az ott akkor szárnyát bontogató könyvtári informatikai képzésre, ahol aztán kitüntetéses oklevelet (akkor még vörös diplomának hívták, de utoljára... ezt azok kapták, akiknek egyetlen fő tárgyuk, szigorlatuk és vizsgájuk sem volt négyes) kaptam 1989-ben. Ugyanezen évben már a szegedi egyetemi könyvtár megbízott osztályvezetője is lettem, ami

jelzi hogy elköteleződtem a könyvtár mellett, ha párhuzamosan tanítottam is az egyetemen, s nem csak könyvtárszakon. Az akkoriban beinduló könyvtári automatizáció egyik vezetője lettem, s amikor egy új és hatalmas modern könyvtárat terveztünk, annak informatikai fejlesztéseinek egyik kitalálója és tervezője is lehettem, sok kollégával együtt. Amikor az új és világszínvonalú könyvtárunk 2004-ben megnyílt, már főigazgató-helyettesként kezdtem ott a munkát. A könyvtártanszéken pedig közben aztán címzetes docens is lettem, hiszen akkor már vagy évtizede ott is tanítottam, a főiskolán is (ameddig nem integrálta az akkor egyesülő univerzitás), majd az egyetemen is. Maga a téma, a hálózat, internet pedig akkora nővum volt kezdetben, hogy még a természettudományi karon (internet alapú hálózat), sőt az orvosi karon is tartottam órákat (orvosi szakirodalmazás hálózaton).

– Tudományos területen mely kérdések foglalkoztatják leginkább, milyen témában írta a doktori disszertációját, milyen témákban publikál?

– Ez nem könnyű kérdés, mert – sajnos vagy hála Istennek – nem vagyok egy szakterülettel foglalkozó: késő reneszánszkor és barokk magyar könyvtártörténettel kezdtem, aztán a reformkorral folytattam (Jósika Miklós érdekes levelezését rendeztük sajtó alá), de még a Károlyi grófok Széchenyi-köréhez tartozó jószágigazgatójáról is írtam nagy tanulmányt, miközben meg sorra jelentek meg informatikai, könyvtári informatikai cikkeim is. Ma már persze ez utóbbi terület dominál, de azért pár éve még filozófiai konferenciára is elhívtak, és az emlékezet kérdéseiről is publikáltam ennek kapcsán. Sok középiskolai tankönyvet is írtam, társszerzőségben is, ehhez kitűnő partner volt a ragyogó szegedi Mozaik Könyvkiadó, akivel még egy díjnyertes tankönyvvel a Frankfurti könyvvásárra is eljutottam... Összesen vagy 160 különféle publikációm van így, s hát elég vegyes területekről, ami egy igazi tudós emberből biztos mosolygást váltana ki... de hát ennyi minden érdekes nekem a világból.

– Az egyetemi könyvtár mellett oktat is, milyen szakon és miért érezi fontosnak az oktatást?

– Középiskolai tanárnak készültem, világléletemben kitűnő tanáraink voltak, vagy azok is, s a legjobbakhoz akartam hasonlítani, tehát mindig vágytam a tanításra. Ez aztán nem középiskolában valósult meg, hanem az egyetemen, ahol tanítottam reformkori irodalmat is pár évig, aztán könyvtári informatikát vagy 30 évig, de kulturális antropológiai jellegű tárgyat is hét évig, médiaszakosoknak. Ma már a bölcsészek könyvtári informatikai általános képzésért felelek „csak”: a pandémia első évében megírtuk e tárgy komplett elektronikus tananyagát is, ezt bárki megnézheti, nyilvános a hálózaton: https://edu.ek.szte.hu/courses/konyvtar_es_informatikai_alapismeretek/

– A Magyar Elektronikus Könyvtár egyik elindítója volt, hogyan indult ez a napjainkra nagyon jelentőssé vált projekt?

– Az internet (h)ősi korszakában rengeteg kedvtelésből és más okból internetre felvitt anyag létezett digitalizálva, magyar könyvek és magyar tartalmak. 1993-ban az akkor még csak hálózatban ismert „barátom” Drótos László miskolci könyvtáros vetette fel, hogy ezeket össze kellene gyűjteni egy virtuális könyvtárban, mert el fognak veszni. Nagy híve volt az ötletnek Moldován István, aki szintén csak e-mailen volt ismerősünk, de megszerveződünk és elkezdtük megvalósítani. Amikor találkoztunk először, nevettük, hogy pont egyforma idősök vagyunk. Utána, amikor Monok István barátom lett az Országos Széchényi Könyvtár igazgatója, kapacitált oda, hogy menjek el vezetőnek dolgozni hozzá, de én inkább azt forszíroztam, hogy a hálózaton akkor csak „maszek” létező MEK, a Magyar Elektronikus Könyvtár intézményesüljön, azaz legyen része az OSZK-nak. Hála Istennek ebben is egyetértettünk. S így 2000-tól a MEK osztály lett a nemzeti könyvtárban és szolgáltatás, ma ott dolgozik Drótos és Moldován barátom is.

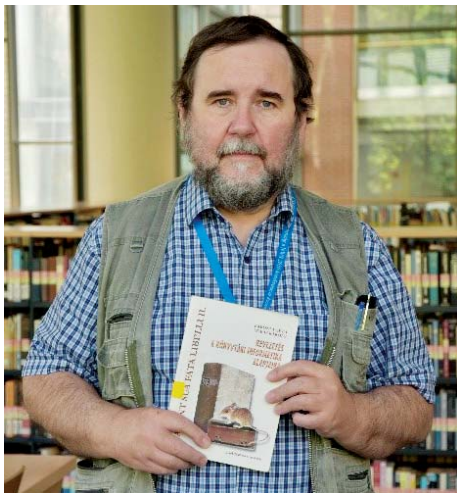
– Pályája során több díjat is elnyert, nemrégiben megkapta a Nagy Miklós-díjat is. Milyen tevékenységért nyerte el, és van-e még más díj, amelyre különösen büszke?

– Igen, hála Istennek főnökeim, feletteseim méltányolták munkámat és valóban sokféle kitüntetés és díjat megkaptam. Az említett Nagy Miklós-díjat utoljára azért, mert 2013-14-ben a Parlament könyvtárának átvilágításán és korszerűsítésén dolgoztam többedmagammal. Érdekes munka volt, olyan helyeit is láttam az ország házában, a pincétől a padlásig, amiket más nem igen, s azon kevés projektek egyike volt, amiben részt vettem, ami 100%-ban megkapott minden erőforrást és így igen sikeres volt. Utólag, mindezt megköszönve kaptam az elismerést az Országgyűlési Könyvtártól, ill. a Házelnök úrtól. Amúgy talán a Kalmár László-díjamra, amit megosztva kaptunk, vagyok a

legbüszkébb, azért, mert ezt egy másik szakma, a számítástechnika, informatika adta (nekik ez a második legfontosabb díjuk, a Neumann-díj mögött), úgy hogy a saját kitüntetendői helyett a könyvtárosokat díjazták, a Magyar Elektronikus Könyvtárért. Így ezt az említett urakkal együtt kaptam 2000-ben.

– *Hogyan változtatta meg a COVID-járvány a könyvtárak helyzetét, szerepét meglátása szerint?*

– Mint sok más területen is, az online szolgáltatásokra való átállást ez meggyorsította sok területen, bár az egyetemi könyvtárak már nagyon előre haladtak ebben amúgy is. Mi pl. Szegeden saját anyagot több millió oldalt kínálunk digitalizálva a hálózaton, az előfizetéseink révén pedig több száz millió (!!) cikket és könyvet. Ehhez képest szinte eltörlődött tetemes, kb. 2 milliós saját állományunk. Másrészt meg a bürokrácia falait mi is lebontottuk még jobban, pl. a tanácsadói, oktatói munkánkat (amire céloztam is már) fokozottabban hálózatra tereltük. Nálunk már akár könyvtárost is lehet kölcsönözni online, ha az ember, a szakdolgozó hallgató, vagy tudós kutató konzulensre vágyik!

– *Hogyan változott meg a könyvtár szerepe a 21. században, és mi lehet a jövője?*

– Aki az eddigieket elolvasta, nem lepődik meg: teljes paradigmaváltásban vagyunk, amit a világjárvány csak felgyorsított. (Egyébként tavaly éppen az Akadémiai Kiadónál megjelent erről a kérdéskörrel egy e-könyvem is, amibe itt bele lehet olvasni: <https://mersz.hu/kokas-kalauz-a-modern-konyvtarak-vilagaba>)

A probléma lényege: tényleg mindent, de mindent a mai ember, a kutató is, az egyetemista is hálózaton és digitálisan szeretne, s a nap minden órájában... non-stop.

Persze erre ott az internet is, de egyrészt a tudományos szakirodalom azon nem található meg, csak könyvtári közvetítéssel, mert igen drága (mi pl. majdnem egy milliárd Forintért veszünk évente online tartalmat olvasóinknak...) Másrészt meg a neten fent lévő átlag anyag, mint bárki tapasztalja, nem megbízható és ellenőrzött tudás, s így mint a középkorban, kell egy „hiteles hely”, ami megbízható információt ad, ahol garancia van arra, hogy a tudás helytálló, meg friss is. Másrészt meg a könyvtár, mint „tér”, találkozási hely, tanulási tér is megújult szerepkörében, mert a fiatal és nemzetközi közönség (náluk a könyvtárban Szegeden pl. a mindenféle olvasói kommunikáció fele ma már biztosan angolul megy) szívesen van együtt tanulás közben, hogy egymással találkozzanak, konzultáljanak és közben sokszor a könyvtáros személyes segítségére is vágnak, hiszen az információs tengerben nem egyszerű eligazodni... (Cs. G.)

Vakációsírató 2021.

Az egyetlen idei rendezvényünk, melyet, igaz hogy apróbb változtatásokkal, de nagyjából a hagyományoknak megfelelően meg tudunk tartani, a nyár végi vakációsírató volt. Ez tavaly is így volt, és idén szerencsére az időjárás sem zavarta meg a nyárbúcsúztatást, így a teljes programot végig tudtuk vinni.

2021. augusztus 28-án, vasárnap 14 órától várta az önkormányzat a gyerekeket és természetesen szüleiket is a Kerék-tó Szabadidőközpontba, ahol most is különleges szabadtéri játékokat lehetett

kipróbálni. A szervezők most is igyekeztek olyan eszközöket felállíttatni, amilyeneket eddig még nem próbálhattak ki a gyerekek, és hogy ez sikerült, azt a játékok nagy sikere igazolta is. A hagyományos ládavasutat és a vizes játékot a legkisebbek kedvelték nagyon, míg a nagyobbak a lézerharc arénában és a

légvárosban is játszhattak, legnagyobb sikere azonban a söprögető nevű játéknak volt, mely alaposan próbára tette mindenki ügyességét a legkisebektől a legnagyobbakig.

Természetesen a szalonnasütés sem maradtott el, itt azonban már voltak eltérések a hagyománytól, igaz, nem a tavalyitól, hanem

a harmincévestől. A tábortűz gyújtás ugyanis járványügyi megfontolásokból idén is elmaradt, így a szalonnát és a kolbászt is grillen sütöttük meg Csonka Róbert önzetlen segítségével és szakácskodásával, valamint zöldséget és hagymát is osztottunk mellé. Az viszont már hagyományosnak mondható, hogy a finom ételekre várva hosszú sorok alakultak ki, és ekkorra már nagyon sokan búcsúztatták a nyarat.

A program zárásaként az utolsó nyári mozivetítést is megtartottuk a kissé hűvösebb idő miatt a nagysátorban, és egy igazi klasszikust tekinthettek meg az érdeklődők: jött, jött, jött a Vízipók, várták már a tólakók. A Vízipók Csodapók rajzfilmmel hivatalosan is véget ért a Vakáció, szépen el is lett siratva, a könyi nyár azonban még nem ért véget, hiszen az idén a kicsit sem szokványosra sikeredett Falunapot következő hétvégén tartottuk.

A 31. Kónyi Falunap

A fergeteges sikerű 2019-es 30. Kónyi Falunap után, ahol a becslések szerint a záró Hooligans koncerten nagyjából 5000 ember vehetett részt, természetesen nagy lelkesedéssel kezdtünk bele a 2020-as Falunap szervezésébe. A terveket aztán sikeresen keresztül is húzta a Covid-19 járvány, ami nyárra enyhült valamelyest, de az akkori szabályok között – 500 fős rendezvénykorlát – sem tudtuk megtartani népszerű rendezvényünket. Így aztán a Kónyi Falunapok immár 3 évtizede íródo történetében először egy esztendő kimaradt, a már lefixált fellépőkkel pedig átszerveztünk 2021-re, bízva a szebb jövőben.

2021-ben először a szokásos időpontokat – a Táncdalfesztivál esetében július eleje, a Falunapnál pedig augusztus második szombatja – céloztuk meg, ám tavasz végén, nyár elején még az volt a kormányzati kommunikáció, hogy a zenés-táncos rendezvényeken a védettségi igazolvány kötelezettség nyár végéig megmarad. Így akkor, remélve, hogy ősszel már nem lesznek ilyen

megszorítások, azt a döntést hoztuk, hogy a VI. Kónyi Táncdalfesztivált és a 31. Kónyi Falunapot egy hétvégebe sűrítve tartjuk meg, szeptember első hétvégéjén. Aztán persze a járványhelyzet meg a kormány megint beleszólt a dolgokba, és a tervezett időpontban olyan szabályok voltak érvényben, hogy 1500 főig korlátozás nélkül lehet falunapot tartani, afölött viszont védettségi kell. Ekkor azonban már úgy döntöttünk, inkább alkalmazkodunk a körülményekhez, és megtartjuk a rendezvényt. Annyi változás történt a korábbi években megszokottakhoz képest, hogy a Keréktő Szabadidőközpont teljes területe helyett, annak egy, mobilkerítéssel körbezárt része lett a rendezvény területe, és ha itt elértük volna a 1500 fős létszámot, akkor biztonsági személyzet attól kezdve annyi embert engedett volna be, ahány éppen kijön. A folyamatos számlálás alapján azonban egyidejűleg ennyi ember nem volt jelen, így lényegében mégis szinte hagyományos táncdalfesztivált/falunapot tudunk tartani.

A program 2021. szeptember 3-án, pénteken este fél 7-kor vette kezdetét a tavalyi táncdalfesztivál tervezett programjával. Először Csikai Gábor, önkormányzati képviselő, a program egyik szervezője köszöntötte a résztvevőket, majd Attila a Suhancok együttesből kezdte meg a szórakoztató programok sorát. Őt Doree majd Balance Band követte, és mind a hárman fantasztikus hangulatot teremtettek az eddig már szépen gyülekező közönségnek. Az est zárása a 3+2 élő koncertje volt. A mulatós műfaj élő legendájának, a lakodalmas rock feltalálójának, Bugyi Zoltánnak és zenekarának előadása nagy sikert aratott. A zenekar saját nagy slágerei mellett (Kombiné, Kicsiny falum, Jaj, de nagyon régen volt, de soká lesz) több népszerű előadó dalait is játszotta a 90 perc helyett több mint két órára nyúlt bulin.

Másnap szokásos falunapi programokkal folytatódott a rendezvény, azonban itt is volt annyi változás, hogy a délelőtti eseményeket (elszámazott

találkozó, Bika-kupa, kiállítás megnyitó a faluházban) nem tartottuk meg, csak a délutáni színpadi programokat. Ezek sorát a Copacabana Brazil táncshow nyitotta, akik látványos produkciójukkal remekül megalapozták a délután hangulatát. Őket a megnyitó követte, ahol először Aller Imre polgármester köszöntötte a megjelenteket, majd elismerő okleveleket adtak át. Ezeket idén a Kónyi Polgárőr Egyesület érdemelte ki településünknek a „Polgárőr Község” megtisztelő cím elnyeréséért; Kovács Szabolcs körzeti rendőrünk a járványhelyzet alatt tanúsított kiemelkedő munkájáért; Görcsné Dr. Muzsai Viktória a településünknek nyújtott szociális támogatásért; a Szociális Központ idősellátásban dolgozó munkatársai a járványhelyzet alatti helytállásukért; Turi Bianka rendezvényeinken hosszú évek óta végzett társadalmi munkájáért. Ezután Görcsné Dr. Muzsai Viktória kihirdette az idei Görcs Imre Díj kiírását.

16 órától aztán folytatódott a szórakoztató programok. Először a Starlight Dance SE táncosai léptek színpadra sok helyi fiatal részvételével, amit két néptánc produkció követett: a kónyi hagyományőrök mellett színpadra lépett a csornai Pántlika Néptáncegyüttes, és mindegyik produkció megérdemelt tapsokat kapott az egyre nagyobb számú közönségtől. 18 órától érkeztek a könnyűzenei előadók. Elsőként a fiatalok egyik kedvence, Szabyest lépett fel, aki... hát rögzítsük azt a tény, hogy ő is járt Kónyban, és valószínűleg ezzel a fellépéssel egyszerre háromszor is megtette ezt: először, most az egyszer és utoljára. Szerencsére őt nagyon profi előadók követték, Anita és Baby Gaby is legismertebb slágerei előadásával teremtett remek hangulatot. És ekkor még hátra volt a Falunap zárókoncertje, melyet ugyancsak tavalyról halasztottunk idénre: a TNT 25 éves jubileumi koncertje. Dobrády Ákos és Inti produkciója tényleg méltó volt az évfordulóhoz, és az ezer fölötti néző az együttes legnagyobb slágereinek tapsolhatott. A rendezvényt szokás szerint bál zárta idén a Fusion együttesrel, és abban a reményben búcsúztunk a 2021-es Falunaptól, hogy jövőre már tényleg hagyományos Falunapot tudunk tartani.

Cs.G.

Az Erkel Ferenc Énekkar 60 éves jubileumi kórustalálkozója

Az 1960-ban alakult Erkel Ferenc Énekkar községünk egyik legnagyobb hagyományokkal rendelkező civil szervezete, az pedig valószínűleg országosan is különleges, hogy az eltelt hat évtizedben az énekkar vezetője mindvégig **Veér György** karmagy volt. Ezt a nem mindennapi jubileumot ünnepelni gyűltek össze a környékbeli, meghívott kórusok, az Erkel Ferenc Énekkar jelenlegi és egykori tagjai, valamint a helyi és vidéki zenekedvelők 2021. október 16-án a kónyi Szent Mihály Templomban.

A jubileumi kórustalálkozó negyed négykor kezdődött Brezina Balázs, községünk plébánosa által tartott litániával, ezt Simon László orgonaszólója követte, amelyben Cesar Franch: Sortie című ünnepi énekét hallgathatták meg a megjelentek. A szervező Kóny Község Önkormányzata és a házigazda Erkel Ferenc Énekkar nevében Turi Bianka köszöntötte a kórustalálkozó résztvevőit; „Engedjék meg, hogy köszöntsem azokat a kórusokat, melyek elfogadták meghívásunkat ünnepi eseményünkre. Köszöntöm a csornai Bárdos Kórust és karmagyukat Horváth Józsefet. Tisztelettel köszöntjük a lébényi Liszt Ferenc Vegyeskart és vezetőjüket, Szombathelyi Szaniszlót. Köszöntöm meghívott vendégeinket, a szólistákat, Molnár Lászlóné Balogh Zsuzsannát, és Simon Lászlót, illetve az Erkel Ferenc Énekkar valamikori tagjait és minden kedves érdeklődőt”

Az önkormányzat nevében Aller Imre, Kóny község polgármestere mondott megemlékező beszédet: „Kedves Vendégeink, Tisztelt Megjelentek! Vannak kerek évfordulók, melyeket bizonyos, történelmi, társadalmi és egyéb okok miatt nem akkor lehet megünnepelni amikor annak itt az ideje. Így történt ez az Erkel Ferenc Énekkar megalakulásának 60. évfordulójával is. A forгатókönyvet átírta a COVID-járvány! Így most egy évvel később tudjuk megtartani rendezvényünket. Mikor tisztelettel köszöntöm Önöket templomunkban – megköszönve Brezina Balázs plébános úr szíves közreműködését is, hogy helyet ad az énekkar ünnepségének –, talán nem tűnnek szerénytelennek az egyházi és világi életben megtalálható változásokról és állandóságról szóló gondolataim.

1960. március 4-én a római pápa az idő közben már szentté avatott XXIII. János volt, és őt azóta 5 pápa követte Szent Péter székében.. Az Amerikai Egyesült Államok elnökét Dwight D. Eisenhowernek hívták, azóta pedig 12 új vezető költözött be a Fehér Házba a mostani elnökig, Joe Bidenig. A világ jelenleg legrégebb óta működő rockzenekara, a Rolling Stones tagjai ekkor még nem is találkoztak egymással, a legendás Beatles pedig Silver Beatles néven egy hamburgi kocsmákban játszó ismeretlen liverpooli zenekar volt. Úgy

érezheti az ember, hogy az azóta eltelt 6 évtized elképesztő változásai alatt mindössze egy személy tűnik állandónak a politika színpadán: az angol királynő, aki napjainkban is II. Erzsébet. Mi, kónyiak büszkén vallhatjuk, hogy van községünk életében is, ami állandó: 1960. március 4-én alakult meg az Erkel Ferenc Énekkar, és annak karvezetője azóta is Veér György, mindenki szeretett Gyurka bácsija.

Nem volt hagyományok nélküli a dalos mozgalom falunkban, hiszen a két háború között működött egy férfikar Kónyi Összetartás Dalkör néven, ezt azonban a történelem viharai elsodorták. Így az 1960-ban alakult vegyeskar szép és régi hagyományokat folytatott, és lassan, az évtizedek alatt maga is szép és régi hagyománnyá vált. Községünk nemzeti ünnepeit, adventi ünnepeit már el se tudjuk képzelni az Erkel Ferenc Énekkar fellépése nélkül. Az a 60 férfi és nő, aki összegyűlt azon a márciusi napon, és akik közül Veér Katalin azóta is folyamatosan aktív tagja az énekkarnak, nagyon fontos és sikeres történetet kezdett el, ami mind a mai napig folytatódik, és bízom benne, hogy a következő évtizedekben is így lesz... Mert sikerekben nem volt hiány ez alatt a 60 év alatt: rádiófelvételek sora az 1968-as Kóruspódium műsortól az idén nyáron adásba kerülő Hazajáró Szombat Délutánban való szereplésig; az Országos Minősítéseken elnyert elismerések: 1968 – bronz, 1972 – ezüst, 1977 aranykoszorús énekkar minősítés; a kitüntetések sora: Szocialista Kultúráért Díj, Kiváló munkáért kitüntetés, Kóny Községért Díj... És mindezek felett természetesen a legfontosabb: a taps, a közönség szeretete, mely nélkül nem tudott volna 6 évtizeden keresztül működni az énekkar.

Mindehhez kellett azok a kónyi, énekelni szerető lelkes nők és férfiak, akik az évtizedek folyamán hosszabb-rövidebb ideig tagjai voltak a kórusnak, és ezáltal hozzá járultak annak fennmaradásához, fejlődéséhez. Köszönjük nekik munkájukat és köszönjük, hogy meghívásunkat elfogadva eljöttek, hogy eltöltsenek velünk néhány kellemes órát a rég nem látott ismerősök körében. Ne feledkezzünk meg azokról a kórustagokról sem, akik már nem lehetnek közöttünk, hiszen ők is sokat tettek azért, hogy most a 60. évfordulót megünnepelhesünk.

A másik, rendkívül fontos, ami életben tartotta a kórust ilyen hosszú időn át, az a karmagy, Veér György személye, lelkesedése, zene- és ember-szeretete. Személye, mely lehetővé tette, hogy 6 évtized számtalan kórustagja tudott felnézni rá. Lelkesedése, mely ahhoz kell, hogy 88 évesen a mai napig minden pénteken kijöjjön Kónyba megtartani az énekkari próbát. Zeneszeretete, melyet magyarázni sem kell az itt jelenlévőknek. Emberszeretete, mely ugyancsak nem szorul magyarázatra, bemutatásra, hiszen azt bizonyítja az elmúlt 61 év tevékenysége.

Ezért köszöntünk mindent, Gyurka bácsi, és azt kívánjuk, természetesen itt mindannyian, hogy még sokáig, jó egészségben tudja végezni közösségünkért folytatott nagyszerű munkáját! Azt a munkát, ami immár 61 éve folyamatosan tart, és annyi szép pillanatot szerzett a helyieknek, és szerte az országban, sőt a határainkon túliaknak is. Azt a munkát, melyhez a támogatást 1990-ig a Kónyi ÁFÉSZ, azóta pedig Kóny Község Önkormányzata adja. Azt a munkát, mely, reményeink szerint, még sokáig fogja emelni ünnepeink fényét, és még sok zenei élményt nyújt majd mindannyiunknak.

Biztos vagyok benne, hogy ez ma is így lesz, és a meghívott kórusokkal együtt ünnepelve ezt a szép évfordulót egy nagyszerű rendezvény emlékével fog mindenki távozni. A házigazda Erkel Ferenc Énekkar és a magam nevében köszönetemet fejezem ki mindazoknak, akik jelenlétükkel megtiszteltek minket ezen a mai jeles ünnepen.”

A műsorok sorát a jubiláló **Könyi Erkel Ferenc Énekkar** kezdte meg, őket zongorán kísérte Pintérné Márkus Adrienn, vezényelt természetesen Veér György karnagy. Az énekkar műsora: Pitoni-Zsolnay Ágoston: Boldog, aki énekel, Mary Lynn Lightfoot: Dona nobis pacem Praetorius- dr. Sárhelyi Jenő: Szép vagy muzsika, Tielman Susato: Ünnepejük a muzsikát – ez utóbbi két műsorszám tisztelegés volt a Zene Világnapja alkalmából, amelyet minden évben október 1-jén ünneplünk. A 3 kórus közös előadásában ehhez kapcsolódva felcsendült Praetoriustól Viva la Musica című dal is. Majd Molnár Lászlóné Balogh Zsuzsanna, adott elő fuvolaszólót: Bach: H-Moll szonáta largo, zongorán kísérte: Boros Imréné

A rendezvény következő fellépője a **Csornai Bárdos Kórus** volt, akik a következő műveket adták elő: Daniel Friderici: Baráti kör, Johann Sebastian Bach: Már nyugosznak a völgyek, Felix Mendelssohn- Bartholdy: Búcsú az erdőtől, Halmos László: Rábaközi népdalszvit, Lorenz Mayerhofer: Dudabda, Wolf Péter: Szállj zene, szállj. Vezényelt: Horváth József. Őket a **Lébényi Liszt Ferenc Vegyeskar** követte, tőlük Halmos László: Jubilate Deo, J. Schweitzer: Sancta Maria, Szombathelyi Szaniszló feldolgozásában: Estharang, Szombathelyi Szaniszló feldolgozásában: Nélküled, Wolf Péter- Fülöp Kál-

mán: Ave Maria című műveit hallgathatták meg, vezényelt: Szombathelyi Szaniszló. Ezt a műsorblokkot Molnár Lászlóné Balogh Zsuzsanna zárta, aki előadta: Sosztakovics: II. Walzer című művét. Zongorán kísérte: Boros Imréné.

Ezután ünnepélyes pillanatok következtek. Aller Imre polgármester és Veér György karnagy emléklapokat adott át a kórustalálkozó felépítő kórusok és szólisták számára, illetve köszöntötték az Erkel Ferenc énekkar jubiláló tagjait. Emléklapot vehetett át: Lébényi Liszt Ferenc Vegyeskar, Szombathelyi Szaniszló karnagy; Csornai Bárdos Lajos Kórus, Horváth József karnagy; Molnár Lászlóné zenetanár; Boros Imréné; Simon László; Kövecz Hajnalka; Pintérné Márkus Adrienn. Az Erkel Ferenc Énekkarban el-

töltött több évtizedes hűségért emléklapot adtak át a következő kórustagoknak: Keszei Lajos, Bertalan Jánosné és Bertalan Borbála kórustagságért és közösségi tevékenységéért; Csonkáné Kurunczy Mónika, Valent Tiborné, Oláh Gábor, Varga Pálma, Czigle Jánosné, Lukács Lászlóné több évtizedes kórustagságért; Varga Antal és Veér Katalin alapító tagként; Veér György alapító tag-karvezető a 60 éve fennálló Erkel Ferenc Énekkar alapítása óta tartó hűség, magas színvonalú vezetéséért.

Az ünnepélyes pillanatok után ismét a könyi Erkel Ferenc Énekkar műsora következett. zongorán kísért: Kövecz Hajnalka, vezényelt: Veér György karnagy. Előadásukban elhangzott: Anna-Mari Kaskinen- Jansik Csaba: Új hálaének áldja Istent (Namíbiai dallam), Lovland-Graham (fordította Szabó András) Te felemelsz, valamint J. S. Bach: Hajnal kél című műve, ami azért különleges, mert ez volt az első 4 szólamú kórusmű, amelyet az énekkar 1960-ban megtanult és előadott. Azóta ez az énekkar himnusza. Ezután 2 műsorszám - tisztelegés következett az énekkar névadója, Erkel Ferenc előtt, akinek november 7-én ünnepejük a születésnapját. Elhangzott Erkel Ferenc: Himnuszt kórusmű változatban, és Erkel Ferenc- Egressi Béni: Keserű dal (részlet a Bánk Bán című operából), itt szólót énekelt: Keszei Lajos. Végül az Erkel Ferenc Énekkar, a Csornai Bárdos Kórus és a Lébényi Liszt Ferenc Vegyeskar közös előadásában hallgathattak meg a következő műveket: Erkel Ferenc: Éljen a haza Boldogasszony anyánk Orgonán kísér: Simon László, Áldás, Ámen.

Az ünnepség zárásaként közösen elénekelték a Himnuszt, és abban a reményben búcsúztak fellépők és nézők egyaránt, hogy 5 év múlva ugyanitt találkozhatnak!

Cs G.

„ÚJ LÁTÓSZÖG”

Sivatagból világváros

– Varga Zoltán építészmérnök Katarban...

Az „ÚJ LÁTÓSZÖG” rovatunkban olyan Kónyban élő, vagy innen elszármazott, de falunkhoz to-vábbra is kötődő fiatalokat mutatunk be, akik különböző okok – munkájuk, vállalkozásuk, hobbijuk, tudományos tevékenységük – miatt érdekesek lehetnek olvasóink számára. Mostani lapszámunkban a jelenleg Dohában élő és dolgozó **Varga Zoltán** építészmérnököt kérdeztük életéről, munkájáról. Először egy rövid bemutatkozásra kértük meg:

– Tősgyökeres kónyinak számítok édesanyám révén, hiszen az ő családja a nagyszülő-kig visszamenő-leg helyi volt. Életem első egy évét töltöttem Veszében, de ezt követően Kónyban laktam egészen addig, míg kilenc évvel ezelőtt, 2012-ben ki nem jöttem Katarba. Így Kónyban jártam óvodába, általános iskolába is, majd a Révai Miklós Gimnáziumba mentem matematika-fizika szakra. Ez az irányultság részemről nem annyira meglepő, hiszen édesanyám is tanár volt a kónyi iskolában ezeken a szakokon. Így azt lehet mondani, hogy az alma nem esett messze a fájától. Érettségi után az akkor még Széchenyi István Főiskola építészmérnök szakán folytattam tanulmányaimat.

– Az építészmérnöki szak gyermekkori álmod volt, vagy máshonnan van az indíttatás?

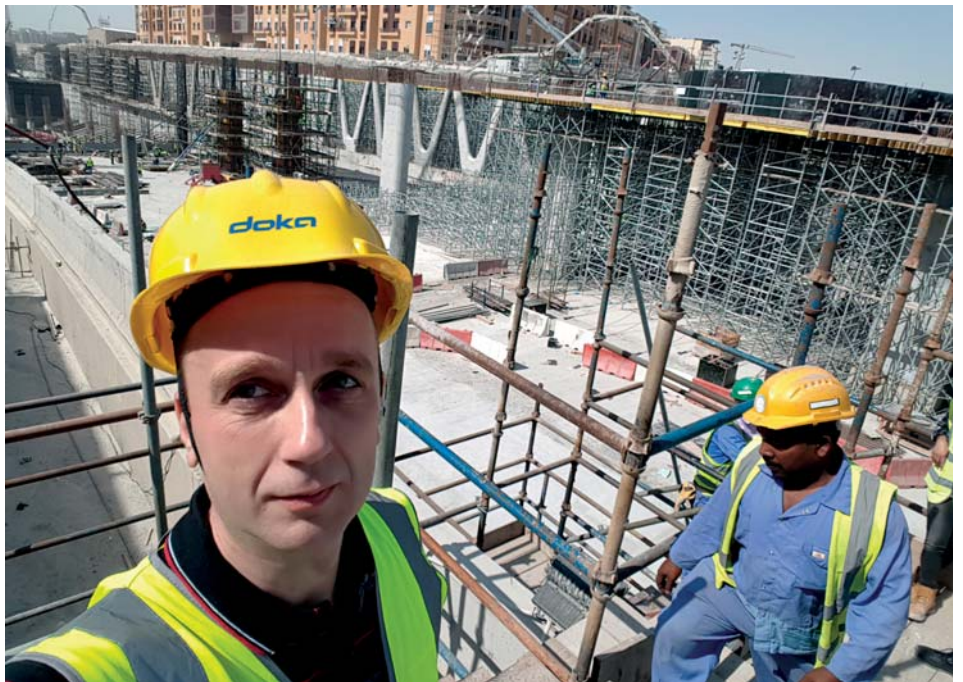
– Ez egy jó kérdés. Sokat gondolkodtam rajta akkoriban, hogy milyen irányba menjek tovább, és ez tulajdonképpen érdekelt. Így utólag lehet, hogy másfelé kellett volna orientálódnom, de végülis nem bántam meg, mert nem esik távol az érdeklődési körömtől, és attól sem, amit most csinállok. Bár iga-zából az építőmérnök szak közelebb lett volna a jelenlegi szakmámhoz is, meg az érdeklődésemhez is.

– Mi a különbség az építészmérnök és az építőmérnök között?

– Leegyszerűsítve a választ mondhatjuk, hogy az építészmérnök megtervezi a házat, az építőmérnök pedig elvégzi a szükséges statikai számításokat. Amit most csinállok, az az utóbbihoz áll közelebb, mert itt is nagyon sokat kell statikával foglalkozni.

– A főiskola után hol helyezkedtél el?

– Először egy kétéves kitérő következett az életemben, akkor az Ablakcentrumban dolgoztam, majd utána kerültem a Dokához, ahol gyakorlatilag a mai napig vagyok. Először 6 évig a magyar leányvállalatuknál dolgoztam, majd utána jöttem ki Katarba. Tehát ugyanannál a cégnél vagyok 15 éve, csak ez a katarai részlegük. A cég mottója: A zsaluzás szakértői. A zsaluzás feladata lényegében az, hogy a beton formáját

megteremtse. Annak idején a főnököm szokta mondani: „Zoli, a beton az folyik”, ezzel arra utalt hogy a nekünk kell azt az öntőformát biztosítani, amibe a betont bele tudják tölteni. Ez az esetek többségében fal, födém, oszlop, de természetesen vannak egyéb, speciális szerkezetek is, például hídfők, támfalak, aluljárók stb.

– Lényegében tehát ezeket a zsaluszerkezeteket tervezitek, építitek meg?

– Igen. Hozzánk elsősorban az épületek szerkezetrajzai kerülnek, nekünk pedig ez alapján kell elkészíteni a zsaluzást. Ez, mikor az első 6 évben Magyarországon dolgoztam, főleg falakat, födémeket, oszlopokat jelentett. Itt Katarban már spécibb a helyzet, hiszen vannak hidak, felüljárók, és persze sokkal komolyabb szerkezetek, mint amivel otthon foglalkoztam.

– Hogyan zajlik egy ilyen munkafolyamat?

– Úgy indul, hogy a kivitelezőtől bejön az ajánlatkérés a megfelelő szerkezetre, valamikor az egész épületre kell ajánlatot adni, de van, hogy csak egy részére. Ekkor mi kidolgozzuk a zsaluigényt, persze erről egyeztetni kell a kivitelezővel, hogy hogyan szándékozik betonozni. Például ha van egy vasbeton fal, azt hány ütemben akarja megönteni, hol akar függőleges vagy vízszintes munkahézagot kialakítani, ha több födém van, akkor hogyan akarja azokat elkészíteni, ha többszintes az épület, hány szinthez elegendő födémzsalura illetve alátámasztásra van egyszerre szüksége. Ha ugyanis megönt egy födém, azt utána egy darabig még bent kell hagyni. Itt Katarban magas épületek

vannak, szóval az esetek többségében mondjuk két készlet födém is kivisz, és amíg az egyik szilárdul, ő már tudja készíteni a következőt. Ezeket mind le kell egyeztetni a kivitelezővel, hogy mire is van pontosan igénye, utána pedig megtervezzük a zsaluzatot, megnézzük, milyen anyagszükséglete van, majd elküldjük neki az ajánlatot, ami lehet vásárlás vagy bérlet is. Bérlet esetén azt is ki kell kalkulálni, körülbelül mennyi ideig lesz ez az anyag az építkezésen. Katarban a hosszabb építkezéseknél egyébként inkább a vásárlást preferálják. Nyilván ennek megvan az a hátulütője, ha az ügyfélnek már túl sok zsaluanyaga van, akkor nem fog visszajönni hozzánk egy darabig, mert inkább a sajátját fogja forgatni az építkezéseken.

– Milyen épületeken dolgoztok?

– Leggyakrabban hidak pillérein, hídfőin, aluljárók födém szerkezein, támfalain. Talán nem akkora újdonság, hogy most a leendő Katari Foci VB-vel kapcsolatban a stadionok épültek, bár megmondom őszintén, én a stadionprojekten nem nagyon dolgoztam. Most éppen a legnagyobb munkánk a Lusail Plaza Towers, melynek négy tornyából kettő 75, kettő pedig 55 emeletes. Előjáróban annyit kell tudnunk, hogy jövőre itt lesz a labdarúgó VB, és Lusail gyakorlatilag egy erre épülő új városrész, mely az elmúlt 5 évben készült. Körülbelül félmillió ember fog ott lakni, miközben 6 évvel ezelőtt ez még gyakorlatilag sivatag volt. Jövőre pedig már ott, a Lusail stadionban akarják rendezni a VB megnyitóját és a döntőjét is. Szóval Lusail

olyan lesz, mint egy új Dubai, felhőkarcolókkal, jól kiépített infra-struktúrával (metró- illetve villamosvonalak, aluljárók, többszintes útkereszteződések stb.). Itt rengeteget dolgoztunk az elmúlt években. Egy másik nagyon érdekes projekt, ahol kinn voltam fél évig kihelyezett mérnökként, a Katara Twin Towers Hotel. (Katara toronyszállóda). Ez Katar egyik szimbolikus épülete, gyakorlatilag úgy néz ki, mint egy harapófogó, szerkezetileg elég nagy kihívás volt a kivitelezőnek is, meg nekünk is. Ott sokat kellett törni a fejünket, hogy egy adott szerkezetet hogyan valósítsunk meg.

– Ennél az épületnél milyen munkákat kellett elvégeznetek?

– Itt sok munkát kellett végeznünk, a kivitelezőnek is volt elég nagy zsalukészlete, de bérelt tőlünk is anyagokat. Itt a falakat, födémeket, pilléereket, gerendákat is mi zsaluztuk. Ennél az épületnél tudni kell, hogy volt olyan gerenda például, ami 476 centiméter magas volt, és ennek kellett az alátámasztását megoldani. Az, gondolom, világos, hogy egy közel öt méter magas gerendának komoly súlya van. Gyakorlatilag azt elkezdtek önteni valamikor éjjel, és ez a folyamat körülbelül 18 órán keresztül tartott. Ez egy átriumrészre került az épület két szarva között. De voltak ezen kívül is érdekes dolgok ott, mert az épület toronyrésze olyan, hogy belül van egy átriumrész az aljától a tizenharmadik szintig. A tizennegyedik emeleti födém az már teljes, és azt meg kellett valahogy betonozni. Azt pedig a föld-szinttől kellett alátámasztani, szóval maga a zsaluzás tizenhárom emelet magas volt. Vagy például ha megnézzük a homlokzatot, ami nem elég, hogy olyan alakú, mint egy harapófogó, de vannak rajta konzolos, kiálló erkélyek is. Ezek pedig nem egymás fölött találhatóak, hanem egymáshoz képest eltolva. Ennek a betonozása is elég érdekes volt, mivel nem lehetett közvetlenül az allatta levő födém-ről alátámasztani. Végül úgy oldottuk meg, hogy fél méter magas acélgerendákat lógattunk ki az első födémről, és ezekre helyeztük az alátámasztó

állványokat. Nyilván ezeket az acélszerkezeteket megfelelően rögzíteni kellett, és statikájukat is alaposan meg kellett nézni. De ennél az épületnél az olyan, általában nem túl bonyolult feladat, mint a födémek zsaluzása, sem volt könnyű. A tipikus födémek-nél, mikor van egy toronyház, és gyakorlatilag minden szint alaprajza ugyanaz, akkor asztalzalut szoktunk használni. Ez olyan, hogy megszerelik előre, és az egész szerkezet egyben mozgatható. Ez a munkafolyamatot eléggé meg tudja gyorsítani, mert mindig csak följebb kell helyezni egy vagy két szinttel. Leengedjük a födém-támaszokat, és az összerakott asztalzalut két-három szinttel feljebb, az éppen aktuális födémhez fel tudjuk használni egy az egyben, nem kell az egész rendszert szétszerelni, majd újra összeszerelni. Ezekhez az asztalokhoz tartozik egy asztalzalut emelő rendszer (table lifting system), mely rögzítve van az épület oldalán. Ennek a segítségével a beton megszilárdulása az asztalzalut a következő szintekre lehet szállítani a toronydaru igénybevétele nélkül. Lényegében 3-4 emeletet lehet ezekkel az asztal függőleges irányba mozgatni. Azért volt érdekes ez a munka ennél az épületnél, mert az oldali nem függőlegesek, hanem van bizonyos dőlésük. A másik pedig az, hogy a már emlegetett konzolok nem egymás fölött voltak, így ezt a szerkezetet elég nehéz volt elhelyezni úgy, hogy folyamatosan tudjon haladni fölfelé, ne ütközzön egyik kiálló konzollal se. Nagy kihívás volt megtalálni a legideálisabb helyet ennél a projektnél az emelőrendszer számára. Egyébként Magyarországon még nem is ismertem ezt a rendszert. Itt is úgy kerültem kapcsolatba vele, hogy a műszaki igazgató, aki elkezdte a rendszert tervezni erre az épületre, és akkor már a Doka Canadához készült, behívott, hogy valakinek tovább kéne vinni a munkát. Ő aztán továbbadta az általa elképzelt koncepciót három tervezőnek a műszaki osztályon. Mivel a másik kettő abszolút nem foglalkozott vele, így rám maradt az egész. Azóta is, ha ilyen munka van itt Katarban, az hozzám kerül.

– Van-e még olyan ismertebb épület, melynek elkészültében közreműködtél?

– Több lakópark építésében is részt vettünk, ilyen például a Musherib. Ennek volt három, vagy négy fázisa, mikor én kikerültem, akkor csinálták a Musherib fázis IC-t. Később dolgoztam Musherib 3-on majd az Ezdan Oasisen. Zömmel ezek toronyházak, valamelyik lakóépület, valamelyik irodaház. Ezek alatt viszonylag nagy parkolók, mélygarázsok vannak, ezeknek nekünk kellett megépíteni a zsaluszerkezetét. Ezen kívül hidakon és pilléreken is dolgoztunk, és nagyon sok munka volt a fent említett Lusail Plaza 4 tornyán is. Itt már az előkészületi munkák is komolyak voltak. Mikor előzetesen a Plaza infrastruktúrális részét építették – például az úthálózatot, amelyen többszintes kereszteződések vannak 18 méteres támfalakkal, hidak, pergolafödémek –, oda is kihelyeztek 9 hónapra. Lényegében ezek voltak a toronyházépítés előmunkálatai, utána tudták folytatni magukkal az épületekkel. Ez gyakorlatilag úgy fog kinézni, hogy van ez a négy torony, amik elég közel vannak a tengerhez, innen pedig egy sugárút vezet a Lusail Plaza Stadionhoz. Itt a másik nagy projekt maga a sugárút volt, mert ennek két oldalán 18 épület készült egy időben. Ezek általában úgy néznek ki, hogy alul 2-3 szinten irodák vannak, fölött pedig 10 emelet lakószint. Ezen két évet dolgoztam, és itt az igazi kihívás az anyagkészlet megteremtése volt. Ezek az épületek hasonló szerkezetűek voltak, például a földszinttől az első emeletig nem lehetett hagyományos födémzalut használni, hanem alátámasztó állványokra volt szükség. A gond pedig az volt, hogy ezt az állványrendszert egyszer kellett használni minden épületnél, de pont egy időben. Ez a projekt logisztikailag volt nagy kihívás, a szükséges zsalumennyiség biztosítása érdekében kapcsolatba léptünk azokkal az ügyfeleinkkel, akik rendelkeznek elég nagy zsalukészlettel, és mi is tőlük béreltük, hogy aztán bérbé tudjuk azt adni.

– Mik a jövőbeli terveid?

– Pár éven belül mindenképpen szeretnék közelebb menni Magyarországhoz. 2012-ben kerültem ki, és akkor úgy terveztem, hogy egy-két évet lehúrok itt, de aztán több lett belőle. Most viszont már úgy vagyok vele, hogy ha semmi rendkívüli nem jön közbe, a 2022-es világbajnokságot még szeretném itt megvárni, mert szerintem nem sokszor fog előfordulni az életemben, hogy abban a városban, ahol éppen élek, ilyen eseményt rendeznek. Katar lényegében egy hatalmas város és az összes stadion itt van körülbelül 70 kilométeren belül, úgyhogy távolság nem akadály, egy nap akár két meccsre is ki tud menni az ember, már ha sikerül jeyhez jutnia.

Csikai Gábor

Egyszer volt, hol nem volt, de volt – a HÜCSKI (2. rész)

Létrejött az 1900-as évek elején, megszűnt 2020 novemberében

ÉLT TÖBB, MINT 100 ÉVET

Kedves Földijeim!

Az előző Kisbíróban a Hücskiről írtam, főképpen a háború előtti időkről. Emlékeztetőül: szó volt arról, hogy a kocsmát a Hangya Fogyasztási Szövetkezet működtette hosszú évtizedeken keresztül.

1945 után többször változott a „gazda” neve: Földművesszövetkezet, Enese és Vidéke Körzeti Földművesszövetkezet, Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet azaz rövidítve ÁFÉSZ, majd Kisalföldi ÁFÉSZ, 1990 után pedig mások.

A tulajdonos neve változott, de a Hücski maradt, ami a kezdetektől volt: elsősorban a környékbeli fiatalemberek, férfiak szórakozó helye. A hagyományok is maradtak: hétköznap reggel egy-egy féldecit ittak a betérők. Napközben alig volt vendég. Este sem voltak sokan, akkor inkább a bor fogyott. Szombat, vasárnap volt a szórakozás napja. Működött az udvaron a kuglipálya, a benti helyiségben pedig gyakori volt a kártyaparti. Vasárnap nemcsak délután, este, hanem mise után is élénk volt a forgalom, ünneplőbe öltözött vendégekkel.

Legnagyobb ünnep a búcsú volt. Akkor kiürítették a nagytermet, oda is asztalokat, padokat raktak. Általában a törzsvendégek, baráti társaságok lefoglaltak egy asztalt – kb. tízen fértek el mellette – és ha a zenekar szünetet tartott, be-

ültek a választott lánnyal, oltották a szomjukat és mulattak. A tánc ott volt, ahol ma is a fedett szabadtéri rész van. Az ötvenes években Csányi Jóska bácsi zenekara is ott muzsikált. A hideg időszakban nem tudtak bált szervezni, mert a nagytermet csak búcsúkor vehették igénybe.

És a nagyterem! Az ötvenes évek elejétől abban működött a mozi. A kocsmá felőli oldalára festették a „vásznat” – fehér fal, fekete kerettel. A „vászonhoz” elég közel, a jobb és a bal oldalon is padok voltak, ez volt a harmadik hely. A második és az első hely jegyei székekre szóltak, amik egy hátrafelé emelkedő ácsolt emelvényre voltak felerősítve. (A fiatal párok, ha tehették az utolsó sorba váltottak jegyet.) A hátsó részen alakították ki a géptermet, a jegypénztárt és egy kis előteret, ahonnan a nézőtérre lehetett bemenni. Benki Feri bácsi volt a mozigépész, Kissné Terus néni a pénztáros. Az előadások szombaton este, vasárnap délután és este voltak. Napjainkban már elképzelhetetlen, ami akkor szabály volt: az általános iskolások csak iskolai engedéllyel mehettek moziba. A következőt kellett beírni az ellenőrzőbe: Kérek engedélyt, hogy 1958. nov. 12-én délután című filmet megnézhessem. Ha az osztályfőnök aláírásával hitelesítette, mehettünk, ha nem, ugrott a vasárnapi szórakozás. (Itt láttunk olyan halhatatlan filmeket, mint a Házasságból elégséges, vagy a Kölyök.)

És most vissza a kocsmához. Sokáig volt vendéglős Dömötör Pista bácsi – az ötvenes évektől. Ebből az időből osztok meg két fennmaradt történetet.

Az egyik: István napkor az egyik idős utcabeli megköszöntötte. Pista bácsi viszonzta a jókívánságot egy féldecivel. Köszönte szépen a megvendégelt, de egyúttal azt is megjegyezte, hogy ez nem valami jóféle itóka. Na, Pista bácsit nem hagyta nyugodni a dolog. Mivel a köszöntője János volt, másnap ő gratulált neki egy itallal, ami nagyon magas szeszfokú volt. Miután elfogyasztotta, pár másodperc elteltével ennyit mondott:

– Dömötör öcsém, máskor is ilyent adj!

– Hát azt hittem, meg se tud majd utána szólni – mesélte Pista bácsi, nem hogy ilyen jó választ ad.

A másik: A fiatal legények hétvégén gyakran mulatoztak, néha hajnalig a Hücskiben. Persze a virtus megvolt, és a buli lezárásaként kérték a köröket. De nem lettek zsólásabbak tőle, sőt! Egyszer megkérdezték Pista bácsit, hogy is van ez? Mire a válasz:

– Azért, mert félig vizet kaptok!

Kedves Földijeim! Bizonyára sokan közületek őriznek emlékeket, történeteket a Hücskiről. Én most ennyit tudtam elmondani.

Énnszölné Aller Pirooska

Hücski törzsvendégei ünneplőben az ötvenes évek elején. A fiatalemberek közül többen megjárták a háború poklát. Volt, aki katonaként, volt, aki levontként.

Ülnek: (balról-jobbra) Énnszöly Sándor, Énnszöly Illés, Dombi József, Takács Jenő, Kovács Sándor, Szabó Lajos, Takács Karcsi.

Állnak: Bertalan György, Kiss Mihály, Muzsai Ernő, Szalánczy Gyula, Szalánczy László

Dömötör Pista bácsi

Búcsúkor a hatvanas években: Czákó Imre, Szári Mihály, Horváth Ferenc, Benczik József

Csányi Jóska bácsi zenekara az ötvenes évek elején: Dömötör Ernő, Ominger József, Csányi József, Horváth György

A másik kónyi zenekar. Számptalan búcsú hangulatfelelősei voltak: Horváth János, Horváth László, Czífusz László, Fészky István, Rozs Imre

A Hücski és a bolt a hetvenes években

A cégér, ami az utolsó napig fenn volt.

A Kónyi Búcsú

Községünk szép hagyományait folytatva a Kónyi Hagyományörző és Kulturális Egyesület, többek között az Önkormányzat támogatásával az idei évben is megrendezte a Kónyi Búcsú Verbunktalálkozó 2021 rendezvényét. A programok már pénteken kezdetüket vették, 2021. október 1-én 17 órától a helyi sportcsarnokba vártak minden „kedves fiataalt, szülőt, nagyszülőt, barátot és ismerőst, aki részese volt valamikor eme hagyománynak és újra tisztelgően előtte a verbunk eljárásával. Továbbá szeretettel várjuk azok jelentkezését is, aki még nem táncolta, de szeretné táncolni saját faluja verbunkját. A tanuláshoz, felelevenítéshez és gyakorláshoz próbákat biztosítunk az alábbi időpontokban” – hirdette a felhívás.

Szombaton két program is várta a hagyományok iránt érdeklődőket. 17 órától az IKSZT Faluházban Binde bácsi barátai címmel a Somló banda interaktív gyerekműsorára várták a kicsiket, 20:30-tól pedig a Tündértó vendéglőben legényavatás és népzenei bál következett,

ugyancsak a Somló banda közreműködésével. Vasárnap reggel 9 órától a hagyományok szerint a Tájház udvarán gyülekeztek a táncosok, majd innen vonultak a 10 órakor kezdődő ünnepi

szentmisére, melyet idén Veres András megyés püspök celebrált. A püspök a mise előtt megáldotta a Polgárőr Egyesület új autóját, a mise keretében pedig az új iparos zászlót is (a Polgárőr Egyesületről előző lapszámunkban olvashattak, míg az iparos zászlóról itt külön is megemlékezünk majd. A szerk.) A szentmise után a templom előtti téren kezdődött a közös verbunk és más rábaközi táncok bemutatása. Itt Greznár Zoltán és zenekara működött közre, a helyi táncosok mellett pedig felléptek: A Kónyi Deák Ferenc Általános Iskola tanulói – A Kerényi György Művészeti Iskola néptánc szakos növendékei; Köcsögök és Dudák (Győr); Agyagosszergényi Kiss István Néptáncgyűttes; Mosonszentmiklósi Néptáncosokért Egyesület; Titi Tá Néptáncgyűttes (Jánossomorja).

A rendezvényt közös felvonulás zárta az ünnepi ebéd helyszínére.

Új iparos zászlót készítették és avattak búcsúkor

Aller Ferenc az 1911-ben megalakult IPAROS ÉS TÁRSASKÖR első elnöke volt. 1936-ban testvére, Aller Géza iparos zászlót csináltatott, amelynek felszentelése (akkor így mondták) templomunkban történt. Az Ő Édesanyja, Aller Jánosné Takács Klára volt a zászlóanyja.

Ez a zászló az idők során sajnos annyira tönkrement, hogy nem lehet megjavítani.

Ezért úgy döntöttek, hogy 85 év után új iparos zászlót készíttetnek. Hancz István kezdeményezésére az Önkormányzat, a helyi iparosok, vállalkozók, családok összefogásának, köszönhetően elkészült az új zászló. Zászlóanyjának Belláné Vitéz Gyöngyit kérték fel.

Október 3-án a búcsú szentmisén Dr. Veres András megyéspüspök a kónyi Szent Mihály

templomban megáldotta az új zászlót. A gyűjtést szervezők nagy örömeire több, mint 100 kónyi iparos-vállalkozó támogatta ezt a nemes kezdeményezést a Győri Ipartestület közreműködésével. Nagy köszönet jár a támogatóknak,

hiszen nélkülük nem valósulhatott volna meg a zászló elkészítése. A zászló kifizetése után maradt adomány összeg pedig az Egyházközség számlájára kerül, melyet a régi iparos zászló állagmegóvására kell fordítani.

Ünnepi megemlékezés október 23-a tiszteletére

Bár évtizedek óta hagyományos módon a Faluházban szoktunk megemlékezni az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójáról, idén a járványhelyzet miatt ez is megváltozott. Annyiban azonban hagyományos maradt a program, hogy ismét az iskolával összefogva, az iskolai ünnepséggel egybevonva tartotta meg önkormányzatunk a községi megemlékezést. A rendezvényre október 22.-én délután került sor a Dísztéren, és az iskolások műsorát tekinthették meg a megemlékezők.

Elsőként a Kónyi Deák Ferenc Általános Iskola énekkara lépett színpadra, Bródy János, Szabadnak születél című dalát adták elő. Ezután Lukácsné Rajczi Zsuzsanna intézményvezető tartott ünnepi beszédet, aki így emlékezett meg a 65 évvel ezelőtti eseményekről: „Az 1956-os forradalom és szabadságharc olyan történelmi esemény, amelynek többnek kell lennie annál, mint egy fejezet a történelemkönyvben, vagy egy piros betűs ünnep a naptárban. Az 1956-os forradalom történelmünk azon ritka pillanatai közé tartozik, amikor az egész nemzet egy emberként lépett fel egy közös ügy érdekében. S ami mindezt elindította: a demokrácia iránti vágy, a közösség szándékának érvényre juttatása. Olyan keretek meghatározása, amely elviselhető életet jelentett a társadalom széles rétegei számára. Szabad jövőt garantált a fiataloknak. 1956 októberének utolsó napjaiban ezekért a célokért küzdött mindenki: ki szóval, ki fegyverrel.

Mindszenty József hercegprímás így emlékezett az eseményekre: »A rendszert az egész magyar nép söpörte el. A világon páratlan

szabadságharc volt ez, a fiatal nemzedékkel a népünk élén. A szabadságharc azért folyt, mert a nemzet szabadon akart dönteni arról, hogy miképpen éljen. Szabadon akart határozni sorsa, államának igazgatása, munkájának értékesítése felől. Mi már a demokráciát a mindennapok valóságaként, természetes állapotként éljük meg. Szabad választásokon szabadon nyilváníthatunk véleményt. 1956 októberében sok embernek kellett egész életre szóló döntést hoznia. Volt, akinek ez a döntés később az életébe került, másoknak hosszú börtönöket hozott, vagy több évtizednyi emigrációt jelentett. Ma elsősorban azok emléke előtt tisztelgünk, akik azért áldozták fel szabadságukat, sőt, életüket is, hogy megteremtsenek egy szabad, független, demokratikus Magyarországot. (...)

1956 bebizonyította, egyetlen politikai rendszer, még egy diktatúra sem maradhat fenn hosszútávon az emberek bizalma és támogatása nélkül. 1956 tiszta forradalom volt – az emberek levették a gyűlölt jelképeket, de nem fosztogattak. A pesti forradalmárok pedig nemhogy szakítottak a civilizációval, a törvénnyel, az erkölccsel, hanem épp, hogy visszaállították a kommunista diktatúra civilizálatlansága, törvénytelenége és erkölcstelensége után. 1956 forradalma azért is győzött, mert maga volt a csoda. Maga volt a csoda megszületésében is, maga volt létezésében és halálában. Születésében, mert ott és akkor jött a világra, ahol és amikor senki sem számított rá. Létezésében, mert azokban a napokban megnyílt az ég és emberfeletti erő győzte le a poklot. És halálában is csoda volt, mert bár jeltelen sírba, arccal a föld felé fordítva, szögesdróttal összekötözve temették el, mégis föltámadt, itt van közöttünk ma is, és itt vannak közöttünk azok is, akik hitet tesznek mellette újra és újra. (...)

1956 szelleme mérce, ma is kötelez. Ma is rá kell ébrednünk, hogy pártovatartozástól, származástól, vagyoni helyzetétől függetlenül elsősorban valamennyien magyarok vagyunk, egy nemzet. Csak magyarként, csak egy nemzetként védhetjük meg szabadságunkat, csak egy nemzetként lábálhatunk ki a válságból, csak egy nemzetként tervezhetünk jövőt magunknak. Csak úgy maradhatunk hívek Magyarországhoz, ha soha és sehol el nem áruljuk, amiért a magyar harcosok az életüket adták, és soha, sehol – még közvetve sem – igazoljuk a gyilkosokat.”

Az ünnepi beszédet követően az iskola nyolcadik osztályos diákjai léptek fel, és irodalmi mű, valamint korabeli újságcikk részletekkel emlékeztek meg az 1956-os forradalom és szabadságharcról.

„Úgy érzem meg van rá az esélyem, hogy profivá válhassak...”

– beszélgetés Horváth Márk súlylökővel

Lapunkban rendszeresen bemutatjuk azokat a Kónyhoz kötődő embereket, akik pályájukon nagyon magasra jutottak. Szerencsére azonban szép számmal vannak olyanok is községünkben, akik még az első lépéseket teszik meg pályájukon, azonban ezek a lépések a legszebb reményeket kelthetik bennünk. Mostani számunkban a 18 éves **Horváth Márk junior** Európa- és világbajnoki szereplő, magyar bajnok súlylökőt kérjük meg bemutatkozásra:

– Horváth Márk vagyok, innen a Mátyás király utcából. A nagyszüleim (Merkó Béla, Ominger Ella) révén a családom már nagyon régi kónyinak számít. Én is itt Kónyban nőttem fel, ide jártam óvodába, általános iskolába. Utána a győri Bercsényi Miklós Gimnáziumba jártam, ott szakmunkásképzőn voltam, motorkerékpár-szerelőin. Ezt sikeresen el is végeztem, és jelenleg a győri Kossuthba járok 2 éves érettségi előkészítőre. Jövő májusban fogok majd vizsgázni.

– A sport hogyan jelent meg az életedben?

– Ennek egy részét Ákos bácsinak (Horváth Ákos testnevelőtanár) köszönhetem, főleg azt, hogy kipróbáltatta velem ezt a sportot. Igazából úgy kezdődött, hogy nyolcadikosok voltunk, és mindig kérdeztem: mi ez a golyó? Fogalmam sem volt róla. Aztán összedűtünk az erre alkalmas embereket az osztályból, hetedik, nyolcadik évfolyamból és kipróbáltuk a súlylökést. Ha jól emlékszem, 1-2 méterrel már akkor is nagyobbat löktem mindenkinél. Aztán jöttek a diákolimpiai körzeti versenyek, ezekre elmentünk és nyertem őket sorozatban. Majd eljutottunk a diákolimpia megyeibe, amit ugyancsak megnyertem, végül pedig az országosan nyolcadik helyen végeztem. Az általános iskola után viszont a focit folytattam, hiszen 6 évet játszottam Csornán NB2-ben. A szezon vége felé még együtt csináltam mindkettőt, de végül úgy döntöttem, abbahagyom a labdarúgást, mert kerestem azt a sportágat, amiben jobban érvényesülni tudnék. Már akkor éreztem magamban, hogy nem csak ennyire vagyok képes. Így pont jól jött a súlylökés, mert úgy gondoltam, ha ebben idáig sikerült eljutni úgymond a semmiből, akkor meg kéne próbálni egy kicsit komolyabb szintem. 2017 novemberében elmentem hát és nagy nehezen felkerestem a jelenlegi edzőmet, Kiss Dánielt, azóta pedig töretlenül zajlik a munka.

– A diákolimpiákon túl országos és világszinten milyen fontosabb eredményeket értél el?

– Azt mondhatom el magamról, hogy serdülő másodévesként négy hónap alatt összegyűrtam egy téli országos bajnoki harmadik helyet, majd még ugyanabban az évben válogatott lettem,

és azóta, négy év távlatából folyamatosan benne vagyok a válogatott keretben. Még mindig másodévesként egy válogatott viadalon is második lettem. Utána korosztályról korosztályra lépegettem mindig, és a versenyeken általában sikerült az első háromban végezni. Az ifjúsági második évemben volt az a sorsdöntő pillanat, hogy bejött a vírushelyzet, és onnantól itthon kellett edzenem. Így innen is köszönöm a GYAC-nak (Győri Atlétikai Club), hogy tudták szerekkel, súlyemelő felszereléssel és minden egyéb kiegészítő eszközzel támogatni az én kis munkásságomat. Ez alatt az időszak alatt történt az, hogy technikát váltottam, mert régen csúszo technikával löktem, most pedig forgó technikával belépésből. Úgy érzem, ez is sorsdöntő volt a pályafutásomra nézve, mert jobban ki tudtam használni azokat az erényeimet, amik, ha nem is emelnek ki a többi sportoló közül, de nagy pluszt tudnak adni. Ekkor volt az is, hogy az 5 kilós szerrel 19,75-öt löktem, de sajnos azon a nyári országos bajnokságon csak negyedik lettem. Ennek különféle okai voltak, de a legfőbb az, hogy a technikai szintem nem volt még megfelelő, hiszen bármilyen tapasztalt edzőt is kérdezzünk, mindegyik azt mondja: a forgáshoz idő kell, és ez így is van, én is ezt tapasztaltam.

– A forgásos technika bonyolultabb mint a csúszo?

– Sokkal bonyolultabb, aprólékosabb, mint a csúszás. Az sem egyszerű, de ebben több olyan

kicsi dolog van, amit el lehet rontani, és akkor akár az egész el is veszhet. Sőt az egész el is veszhet. Mindenesetre ez az ifjúsági másodév volt az, mikor 26 centiméterre kerültem az országos csúcstól. Viszont az az év pont azért nem sikerült annyira jól, mint ahogy terveztem, mert nagyon ezt az országos csúcsot hajtottam, és nem figyeltem a többi dologra, melyek legalább ennyire fontosak. A következő korosztályom a junior volt, most vagyok junior első éves, bár talán lassan mondhatom másodévesnek magam. 2021 viszont nekem nagyon nehéz volt, mert egy nagyon jó alapozás végén sajnos összeszedtem egy térd sérülést. Ez január közepe felé történt, és márciusban meg is műtöttek. A porcot, illetve a szalagokat helyretették, és mint kiderült, ez egy jóval régebbre visszanyúló sérülés volt, azt állapították meg, vagy legalábbis azt sejtették, hogy még a fociból maradt meg. Így szerencsésnek mondhatom magam, hogy eddig kihúztam, és örülök is neki. A térdműtét után nagyon nehéz volt visszajönni, várt rám hét gyógytorna, illetve rehabilitáció. Ezt mind a győri rehabon végeztem el, és utána kezdtük újra a felkészülést szépen lassan, fokozatosan. Próbáltam tehát viszatérni, és azt gondolom, hogy elég jól sikerült, hiszen a nyári országos bajnokságot, ami nekem az első volt a szezonban, sikerült meg is nyernem 17,88-cal. És azon a versenyen sikerült az Európa-bajnoksági szintet is megelőzni. Ennek nagyon örültem, de hiányérzet is maradt bennem, mert sokkal többet éreztem magamban. E verseny után 3-4 nappal pedig volt Szombathelyen a Savaria Kupán, ahol sikerült 19,03-at teljesítenem, amivel majd egy méterrel felülmúltam a világbajnoki szintet. Úgyhogy innentől kezdve folyamatos felkészülés volt a világversenyekekre. Az Európa-bajnokság júliusban volt Tallinban (Észtország), a világbajnokság pedig augusztusban Nairobian (Kenya). Az EB előtt sajnos megint jött egy sérülés, egy hasfali húzóadás, ennek ellenére ott tudtam lenni a nagyok között, hiszen ott is bekerültem az elődöntőbe, majd a döntőbe is. Mindezt sérülten, ami nekem azt jelzi, hogy van bennem kitartás, és remélem, ez a küzdőszellem még ki fog tartani sokáig. Mégis azt éreztem, az EB kapcsán is, hogy nagyon sok maradt bennem. Abban a felkészülésben, abban a formában több volt, és ez sajnos nem jött ki az Európa-bajnokságon. Mindenesetre folytattuk a felkészülést és jött a világbajnokság. Ebben nagyon bizakodtam, mert nagyon jól éreztem magam, remek formában voltam.

– A sérülésed is rendbe jött ekkorra már?

– Igen, az Európa-bajnokság után minden helyre jött, így teljes felkészülést tudtam végezni

a világbajnokságra. Azért azt el kell mondani, hogy egy hónap alatt nyilván nem lehet megváltani a világot, de tudtam tartani a formámat, sőt ez még jobban is sikerült, mint az EB-n. Augusztus 13-án utaztunk ki Nairobiba, ez egy 10 órás út volt. Azt azért hozzá kell tenni, hogy Nairobi nem egy fejlett hely, szóval az a közérzet, az a színvonal, amit az a város hoz, mindenkit szíven ütött, hogy vannak ilyen helyek is a világon. Meglepő módon viszont a szervezés nagyon jó volt azokon a napokon, mikor versenyeztem, egészen a döntőig. Ha jól emlékszem, 17-én volt a selejtező, onnan 18,03-mal tizedikként továbbjutottam, majd a döntőben 11-ként végeztem. Sajnos ott volt egy komoly szervezési hiba, mert elkezdték a bemelegítést, majd mikor lökni kezdtünk volna, leszakadt az ég. A szervezők pedig úgy gondolták, hogy ezt a számot aznap mindenképp meg kell rendezni különféle okok miatt, így két és fél, három órát csúszott a verseny. Ezek után pedig senki sem tudta azt a formát hozni, ami benne volt. Szerintem nagyon régen volt olyan világbajnokság, amit 20 méter alatt nyertek meg. Mindezek ellenére azt gondolom, ez az év nagyon jó tapasztalatszerzés volt, és ha nem is tudtam azt az eredményt elérni, amit szerettem volna, mégis egy nagyon jó szezon zártam ezzel az évvel. Régen volt ugyanis olyan súlylökő Magyarországon, aki 19 felett tudott dobni. Én erre büszke vagyok, hiszen ilyesmi nem ma történt.

– Beszélte a különböző korosztályokról, ezek az atlétikában hogyan színterjednek?

– Az U16 14 éves kortól 15 éves korig; a U18 16-17 éves; az U20 (junior) 18-19-ig; az U23 20-22 évesig pedig az utánpótlás. Onnantól kezdve pedig már a felnőtt korosztály jön.

– Ugyancsak említetted, hogy a pandémia alatt itthon edzettél, ezt hogyan lehetett megoldani?

– Nagyon örülök, hogy ezt meg tudtuk oldani az edzőmmel, hisz kijárt Kónyba heti három alkalommal. A többi két-három napon pedig magam edzettem. Nyilván azokra a napokra olyan edzőmunkát írt ki nekem, ami olyan jellegű, hogy annyira nem kell odafigyelnie rám, és nincs meg benne az a szintű sérülésveszély, amivel kockára tennénk az addigi munkánkat. Azt azért hozzátehetem, hogy itthon „nagyon örültek”, hiszen zubogott a ház, mikor például a súlyemlést végeztem a pincében. De azt gondolom, mindent nagyon szépen és okosan megoldottunk. A lökést pedig a Kerék-tó Szabadidőközpontban, a régi kosárpálya helyén végeztem, ezek is szép pillanatok voltak, és végül is jó felkészülés lett. Annak ellenére is így volt ez, hogy nem olyan körülmények között tudtam dolgozni, amikhez hozzá va-

gyok szokva. Azt ugyanis ki kell emelni, hogy az olimpiai sportágakban maximálisan megfelelő minden. Nagyon felszerelt, és egy panaszszavunk nem lehet arra a helyre sem, ahol általában edzünk. Igaz, hogy ennél van följebb, de van sokkal lejjebb is.

– Ebben az időszakban új technikát is tanultál, ennek elsajátításában mennyire vetettek vissza a sérülések?

– Annyira nem vetettek vissza, hiszen időben kezdtük, és nem is siettettük a dolgot. Előtte pedig megvolt az a bizonyos munka, amivel teljes mértékig be tudtuk melegíteni a lábamat, így nem volt vele semmi probléma. Igazából inkább azt mondhatom, hogy technikai részenként lehet kellemetlen, szűrő érzést, fájdalmat tapasztalni, de igyekeztünk mindent kizárni, hogy ez jól működjön.

– És mi a helyzet a jövőbeli tervekkel?

– Jövőre úgyszintén lesz egy világbajnokság, ahol ugyanaz a cél, ami az idén is volt: a top 5-ben benne szeretnék lenni. Nagyon sajnálom, hogy ez idén nem jött el, de nem élek a múltban, csakis előre tekintek. A nagy távoli terv pedig nyilván az, hogy egy olimpián szeretnék részt venni, de ha úgy hozza az élet, akkor többön is. És szeretnék helytállni a felnőtt súlylökő mezőnyben Magyarországon és ugyanúgy nemzetközi szinten is. Úgy gondolom, amiket eddig elértem, állomások voltak egy nagy cél érdekében. Sok ilyen állomáson túl kell még lennem, de kellő felkészültséggel és okosan megtervezve ezeken túl kell jutni, és mindent pozitívan zárni. Egy Európa vagy világbajnokságon csak azok vannak ott, akik megérdemlik, akik beletették azt a munkát, amivel ott lehet lenni. Úgy érzem, meg van rá az esélyem, hogy profivá válhassak, de ehhez még rengeteg munka, eltökéltség és kitarás fog kelleni. Annyit tudok erre mondani: állok elébe! Mikor elkezdtem az egészet, már akkor az volt a célom, hogy én egyszer ebből meg szeretnék élni, és ezért a szívemet-lelkemet bele adom.

Csikai Gábor

„Régi idők focija. Kell egy csapat...”

A híres Kónyi KISE 11

Községünk múltja igen gazdag, és sok jelentős, akár az egész ország életében is fontos tetteket véghezvivő ember származik Kónyból. Erről két helytörténeti kiadványunkban (Szemelvények Kóny múltjából I-II.) olvashattak, és újságunkban is rendszeresen kutakodunk a régi idők eseményei között. Van azonban egy olyan terület, amely fontosságához képest eddig keveset foglalkoztunk: ez településünk sportmúltja, mely ugyancsak bővelkedik érdekes epizódokban és sikeres pályafutásokban. Ezért gondoltuk úgy, hogy egy cikksorozat keretében megidézzük sportos múltunkat, ha már a sportos jelenünk olyan kevés örömet tud adni nekünk. Az előző részben Kóny sporttörténetének egyik, mára szinte elfeledett fejezetét, a 90-es évek diáksport sikereit idéztük meg három egykori résztvevője által, most pedig a „híres Kónyi Kise 11”-re emlékezünk vissza az interneten fellelhető anyagok és saját archívumunk korábbi gyűjtései alapján.

A Szemelvények Kóny múltjából (1228-2008) című 2008-as kiadványunkból tudjuk, hogy községünkben a labdarúgás az 1930-as években honosodott meg. Az első focipálya a településen a Pap-tagon, a mai Soproni és Dózsa utcák közötti területen létesült. Ekkoriban a „házon belüli” utcabajnokságok voltak nagy divatban és a környező települések csapataival történő összecsapások. Ezeket a sporttevékenységeket a mindenkori ifjúsági szervezetek (a második világháború előtt a KALOT – Katolikus Legényegylet, a háború alatt pedig a leventemozgalom) is támogatták, és mindig akadt egy-egy olyan lelkes vezető, aki a maga módján a tudását átadta fiataloknak. „Az igazi fellendülés a II. Világháború után következett be. A labdarúgó csapat elsősorban a járási bajnokságban ért el szép eredményeket. A kezdet nagy egyénisége volt Farkas Ferenc, aki az 50-es évektől szervezője és edzője volt a csapatnak. Keze alól kiváló játékosok kerültek Győrbe, magasabb osztályú csapatokba. Közülük is kiemelkedett Kamondi Imre, aki a Pécsi Dózsa NBI-es csapatában játszott.

Erre az időszakra a labdarúgó pálya már a Győri út melletti „Földvétel” területére került. A focisták „szerelésüket” maguk ápolták, tisztították, az öltöző helyiségek gyakran változtak és a „fürdőszoba” általában 4-5 db alumínium lavór volt.” - olvashatjuk a kötetben már a KISE 11 kezdetéről. Erre a kezdeti időszakra Kamondi Imre özvegye Aller Mária Mara néni is visszaemlékezett férje elbeszélései alapján egyik korábbi interjúnkban: „Lényegében ott nőttek ők fel a többi kónyi gyerekkel együtt a Vásártéren. Ez volt az a hely, ahol gyakorlatilag éjjel-nappal

fociztak sok olyan kónyival, akik sajnos nincsenek már közöttünk. A Vásártéren volt a leventeotthonnak egy öltözője, annak a falára felrajzolták a kaput, és arra rugdostak mezítláb 100-szor, 200-szor is. Utána pedig olyan sebes lábbal mentek haza, hogy azt kötözgetni kellett. Aztán másnap természetesen újrajekték.

Amikor pedig 1945-46-47-ben a Kónyi SE megalakult, Imre már 12-13 évesen ott a nagy csapatban játszott. Mindig Benczik Jóska, aki akkor nagy kapus volt, szokta felvinni a vállán a pályára. Aztán 1946-ban valami okból kifolyólag az ETO első csapata eljött Kónyba egy vendégszereplésre. Imre sokszor mesélte, hogy nagy szemekkel és nagy tisztelettel nézték a csapatot, hiszen életükben nem láttak még NBI-es futballistákat és meccset. Imre ezen a mérkőzésen az egyik kapu mögött volt labdaszedő, és az egyik győri játékos, Józsa László pedig felfigyelt rá, ahogy rugdalta vissza a labdát. Odahívta magához és mondta neki: Kisöreg, a jobb lábad az jó, de egy mai futballistának kétféleképpen kell lenni! Úgyhogy onnantól Imre szokás szerint kisebesedett bal lábbal, de még nagyobb lelkesedéssel folytatta a rugdosást arra a kapura.” Kamondi Imre ezt követően a Győri Dózsához került, majd végül Pécsen lett első osztályú futballista, erről azonban már részletesen olvashattak 2021. évi első számunkban. Róla még csak annyit, hogy tudomásunk szerint rajta kívül kónyi származású labdarúgó csak egy szerepelt az NBI-ben, Illés Dávid a 2010-es években.

Idézzük fel a Kónyi KISE 11 klasszikus alapfelállását is, melyet a következő játékosok alkottak: Dömötör László, Busa Antal, Kamondi István, Varga Miklós, Szabó Illés, Polszter Imre, Lappints László, Csányi Tibor, Bandmann Károly, Aller Géza, Máté Géza, Kiss Gyula, Máté Miklós, Kamondi Imre, Farkas Ferenc, Kálmán

Balázs. E csapatnak, mint látható, még oszlopos tagja volt Máté Géza is, aki utolsó hírmondója maradt napjainkra a legendás együttesnek. Géza bácsi 2017-ben beszélt a régi idők focijáról: „Nagyon fiatal voltam, mikor elkezdtem futballozni, aztán hamar bekerültem az első csapatba, ez volt a híres kónyi KISE 11. Pályánk az nem volt böcsületes, mert akkor még itt fociztunk a vásártéren. Az igazi vásárteret akkoriban szüntették meg, mi pedig kiszedtük a korlátokat, amihez annak idején az állatokat kötötték. Ott hátul, a domboldal mellett borzasztó gödrök voltak, mert onnét hordta a falu a homokot. Ezt is meg kellett a csapatnak szervezni, hogy a domboldalról feltöltsük a gödröket. Ezen a pályán futballoztam én a KISE 11-gyel 1948-ig. A nagy ellenfeleink akkoriban a Csoma, a Lébény, a Tét, a Győri Dózsa, a Szil, a Szany és a Páli csapatai voltak. Én általában védőt játszottam, meg balhálfort.”

A magyarfutball.hu-n fellelhető adatok alapján 1950-ben a Nyugat-Magyarországi LASz, II. osztály, Győri csoportjában a következő ellenfelekkel játszott a Kónyi KISE 11: Győri Közüzemti TE, Győri SzMTE II, Győri Meteor II. (e két utóbbi csapat Győri Vörös Meteor néven egyesült.) Győr-Gyárvárosi SE II, Győri Elektromos, Rábapatonai DISz, Győri Bútorgyár, Beledi DISz (később Beledi Cement), Győri Építő SE (később Győri Építők), Győri Postás II., Enesei DISz, Kisbácsi DISz, Páli DISz. Az NB III. és a Labdarúgó Alsóvettségűek megszűnése miatt a csapatok Győr-Sopron megye járási és városi bajnokságaiba kerültek. 1951-ben a Csornai járási bajnokságnál négy csapatot találunk: Páli, Rábapatonai, Kóny, Enese, valamint a következő megjegyzést: „Ebben az évben valamennyi megyében a megyei bajnokságot csak egy osztállyal rendezték meg. Az ide nem jutott csapatok járási (vagy városi) bajnokságokban vettek részt, majd a járási (városi) bajnokok osztályozók keretében döntöttek a megyei bajnokságba jutásról. Az osztályozók időben törté-

nő befejezése érdekében ebben a megyében a járási bajnokságokat csak egyfordulósra tervezték”. A bajnokságot egyébként Páli nyerte, de az osztályozón már nem ők jutottak be a megyei bajnokságba, hanem a Soproni Haladás. Az 1952-es bajnoksággal kapcsolatosan öt csapat nevét találhatjuk meg: Györsövényházi Traktor, Páli, Rábapatoná, Kóny, Enese. A bajnokságot a Györsövényház nyerte meg, az osztályozón azonban ők sem jutottak fel a megyei bajnokságba, pedig onnan három csapat is továbbléphetett. Ezek abban az évben a Soproni Vasas, a Fertőszentmiklós és a Nagycenki Traktor együtteseinek lettek.

A mérkőzések már elképesztőnek nevezhető körülményeiről is beszélt Máté Géza: „A meccsre általában lovas kocsival jártunk. Novák János bácsinak meg Tuba Marci bácsinak volt egy-egy lóva, és ők lelkes szurkolók voltak. Mindig ők vittek bennünket lovas kocsival a szomszéd falukba. Akkoriban még nem voltak ilyen sima utak, hanem az a kövecses makadámút volt akkora gödrökkel, hogy térdig eltűntünk benne. Az embernek néha elkopott a nadrágja az ülésen, mire odaértünk. Eleinte kezdetleges felszerelésünk volt, mindenki maga csinált magának például focipapucsot. Az egyiknek bakancsa volt, a másiknak félcipője, azokra szögtük rá a stoplikat. Aztán később már egy kicsit jobban ment a sportegyesületnek, mert kaptunk dresszeket, meg cipőt is Horváth Tihamértól. Ő felajánlotta, hogy minden játékosnak a saját lábára csinál ingyen egy cipőt. Ez akkoriban nagyon nagy befektetés volt. Így aztán nekünk finom, jó kis cipőink lettek. Később az utódom, Perlaki Árpai, sokszor emlegette: Jaj Géza bácsi, én olyan büszke voltam, hogy a maga cipőit örököltem, abban futballoztam tovább.”

Természetesen a nagy ellenfelek, összecsapások emlékei is örökre megmaradnak az emberben: „Volt mikor, megvertük a Csornát, a Győri Dózsát. Aztán volt még Győrben egy nevesebb csapat, a Botond, azzal is nagy meccset ját-

szottunk. Rendeztek egyszer egy villámtornát Lébényben, azt mi nyertük meg. A végén onnan menekülnünk is kellett... Sajnos sok helyen előfordult, hogy elzavartak minket, megdobáltak bennünket és meg akartak verni. Akkor az ember elfutott, már amennyire tudott. Csak hát nem tudtunk hová futni, mert a legtöbbször a lovas kocsin vetkőztünk. Ha lett volna öltöző, oda az ember be tudott volna menekülni, de az legtöbb helyen nem volt. Később aztán már lett teherautó, azzal mentünk például Páliba. Ott is megdobáltak bennünket, mert győztünk ellenük. Akkor már ponyvás teherautóval mentünk, és a ponyva alá tudtunk bebújni, oda is dobálták a téglákat, de azért sérülés nélkül megúsztuk ezeket a verekedéseket. Emlékezetes egy bősárcányi búcsú, amikor ott játszottunk, és őket is legyőztük, bevonult a nép a pályára és mindegyikünk futott, amerre látott. Én is futottam ki a pálya szélén a sorfal között, aztán ahogy ugrottam ki az emberek közül, valaki engem úgy seggbe rúgott csigaszöges bakancsral vagy csizmával, hogy három napig nem tudtam leülni, mert olyan gyalázatosan eltalált.”

Egy jó csapatnak természetesen induló is dukál, így a Kónyi KISE 11-nek is volt ilyen. Ennek két változatát is fellelhetjük. A Kónyi klub network-oldalon Molnár Lászlóné Balogh Zsuzsa a következőképpen idézte meg ezt a dalt: „A KISE-nek indulója is volt, valahogy így: Híres Kónyi KISE 11 / Hírük nevük rettegett / És győztek mint a fergeteg / Mert f@sz@ gyerekek / Megláthatja bárki / Aki arra rá kíváncsi, hogy / Nem lehet a Kónyiakkal / Nem lehet a kónyiakkal / Kikukoricázni / Mert stramm gyerek a kapus / A bekkék csuda jók / Kitűnök a csatárok / A

Halfok marha jók” Míg lapunk 2017. júliusi számában a következő szövegváltozat olvasható: „KISE 11 INDULÓ Mikor a KISE kivonul, / A tömeg zúgni kezd, / Száz torok kiáltja, / Újra győztek / Híres kónyi KISE tizenegy / Hírük

nevük rettegett, / Mert győznek mint a fergeteg / A fenegyerekek. / Stramm gyerek a kapus, / A bekkék csudajók, / Kitűnök a csatárok, / A halfok nagyon jók / Híres kónyi KISE tizenegy / Hírük nevük rettegett, / Mert győznek mint a fergeteg / A fenegyerekek. / Nagy erővel küzdenek / A védelem csatáz, / Lehet az ellen bármily erős / Mégis meghátrál / Híres kónyi KISE tizenegy / Hírük nevük rettegett, / Mert győznek mint a fergeteg / A fenegyerekek.”

És egy legendás csapatnak kell, hogy legyenek legendái is, ezért következzen néhány anekdota a 40-es, 50-es évekből, a hőskorszakból (forrás ugyan csak a Kónyi klub network oldal, Enzsöl Imréné Aller Pirocska gyűjtése: „Az 1940-es évek végén és az 50-es évek elején a közel s távol verhetetlen „KISE 11” – ez volt a beceneve a kónyi futballcsapatnak –, lovas kocsival járta a környéket. Velük estek meg a következő történetek:

Cakóháza mentek egy alkalommal (Természetesen az ottani csapat nem számított ellenfélnek). A helyi csapatkapitány odament a kónyihoz, és a következő „dörgedelmet” intézte hozzá:

– Ez most barátságos vagy bajnoki meccs lesz-e? Mert, ha bajnoki, akkor durvulunk.

Akkortájt, pláne a kisebb falvak csapatainak nem volt rendes szerelése. (A kónyiak mindig „igazi” mezben játszottak). Az egyik szomszéd faluba mentek focizni. A meccs elején szinte szédelegtek a pályán a nevetéstől, mert az ellenfél kapusa a következő szerelésben volt: a térdeire, mindkét könyökére hatalmas válltömések voltak madzaggal odakötve, a fején eléggé viseletes motorosapka. (...)

Ez is vidéken esett meg: Abban az időben a pályán tehének is legelésztek. Nem sokkal a meccs előtt terelték le őket. Az első félidőben az egyik játékos elkiáltotta magát: – Jóskaaa, meegy – és rúgta a labdát. Jóska rövidlátó volt, a labda helyett telibe talált egy friss tehénlepényt”

A nagy csapat aztán az ötvenes évekre szétszéledt, néhány játékos magasabb szintre lépett, a többség viszont átadta a helyét az újabb futballozó nemzedékeknek. A 90-es évek elején azonban egyetlen alkalomra Máté Géza még sikerült összehozni az egykori csapattársakat, erre 2017-ben így emlékezett vissza: „Az első falunapra meghívtam a teljes kónyi KISE 11-et, a régi játékosársakat. Egyedül az Aller Géza nem jött el, pedig személyesen elmentem a lakására. Ő már játékosként is olyan volt, hogy érte külön kellett menni, mert mindig elkésett. Addig nem tudtuk elkezdni a meccset, míg az Aller Gézát elő nem kerestük. Akkor ez nem sikerült. A Kiss Gyula sem tudott eljönni, mert tanácsitkár volt valahol Békés megyében. Írt egy szép levelet, hogy az előző pár napban leégett a háza, ezért nem tudott eljönni. Ők tehát hiányoztak, de azon kívül mindenki itt volt, jó volt újra találkozni a régiakkal.”

Csikai Gábor

Helló ősz! Itt a tél!

A falut járva az évszakoknak megfelelő faluszépítő alkotásokkal találkozhatunk. A kedves alkotásokból ismét egy csokrot közzé teszünk lapunk hasábjain.

